TÖB-DER

TÖB-DER Şubelerinin Tüm Yurtta Halk Çocukları İçin Açtığı Parasız Kurslar Başarıyla Sürmektedir

Emperyalistlerin güdümünde bulunan ülkelerde, eğitim de bir metadır. Ve sömürücü sınıflar bundan bir araç olarak yararlanır, yumaklarını daha da büyütürler.

Anayasa'mıza göre eğitim bireyin vazgeçilmez bir hakkıdır ve yaşama hakkından farksızdır. Ne var ki, bu, kâğıt üzerinde bırakılmış ve Anayasayı «lüks» sayarak şurasından, burasından budayıp egemen sınıfların koruyucusu haline getirenler, bu doğal hakkın kullanılmasından titizlikle kaçınmışlardır.

Egemen güçler, toplumun mutluluğuna yönelik, bireyi ustalaştıran, onu doğa karşısında daha güçlü kılan, insanı değil doğayı daha çok sömüren, ürettiğinin bölüşülmesinde söz sahibi olacak bir toplum yetiştirecek yöndeki ulusal bir eğitimden her zaman kaçınmışlardır. Kuşkusuz emperyalizmle bütünleşen egemen güçler de, son zamanlarda yeni kuşakların kendi sınıf çıkarlarına uygun biçimde eğitilmesini, üretken olmasını, ustalaşıp Almanya'dan daha çok mark getirmelerini istiyorlar. Fabrikaların bacalarını tüttürecek, demire can verecek, makinalara komuta edecek, hammaddeleri eritip kalıplara dökecek işçilerin beceriksiz olmasını istemeleri çıkarları ile bağdaşmaz. Egemen güçleri yığın halinde üretim yaptırmaktalar. Bu malları tüketecek, satınalma gücü olan alıcılara gereksinmeleri vardır. Daha çok çalışan, isteneni yapan, uzmanlaşmış kişiler istiyorlar. İstemedikleri ise bu denli çok istedikleri yanında devede kulak. Üretsin, daha çok üretsin.. Ancak ürettiğinin bölüşümünde söz sahibi olmasın. Bunu da büyüklere bıraksın. Eh bu denli kusur, «kadı kızında» bile olur (!)

Ticaret burjuvazisi ile sanayi burjuvazisinin çıkarları bir yerde çelişiyor. Elbette sınıf geçme sisteminin kaldırılması «özel dershaneleri» rahatsız eder.

TÖB—DER en güçlü öğretmen örgütü olarak, hem eğitimin bir meta olarak kullanılmasına, hem de eğitimin toplumsal süreçten soyutlanmasına karşıdır. Bu nedenle Anadolu'da halktan yana, ilerici, devrimci öğretmenler, TÖB—DER Şubeleri aracılığıyla, yoksul halk çocuklarına parasız kurslar açmakta ve yoksul, arkasız, dar gelirli vatandaşlarımızın çocuklarını yetiştirmektedirler.

Örneğin; Gaziantep şubemiz bir ay süren bir kurs açmış, bu kursta 40 öğretmen görev almış ve 1400 öğrenci İngilizce, Almanca, Fransızca, Edebiyat, Fen, Kimya, Matematik ve Muhasebe derslerinden yetiştirilmiş, sınavlara hazırlanmışlardır.

Devamı sayfa 23'de)

başyazı

HALKIN GÜCÜ

Cemil ÇAKIR

Emperyalizme ve yerli ortaklarına karşı vermiş olduğumuz «ulusal kurtuluş savaşımızın» kazanılmasından sonra toplanan Lozan Konferansısında İngiliz temsilcisi Lord Gürzon'un İsmet Paşaya, alaylı ve anlamlı bir tavırla, «Burda istediklerinizin hepsini aldınız. Ama yarın bize yine muhtaç olacaksınız» demesinden bu yana yarım yüzyılı aşan bir zaman geçmiştir. Bu sözü ile Lord Gürzon, «silâhla kazandığınızı kalemle belgelediniz, fakat ekonomik bakımdan yine bize muhtaçsınız.» Biz sizi yine kıskaçımıza alırız» demek istiyordu.

Politik devrimi gerçekleştiren Mustafa Kemal ,ekonomik bağımlılığın tam bağımsızlığımızı etkileyeceğini bilerek sık sık ekonomik kalkınmadan sözediyor, kalkınmaya yönelmek için çeşitli yön ve yöntemler deneniyordu. Fakat, ülkemizin ekonomisine egemen olanlar, dış güçlerden de destek ve yardım

Devamı sayfa 23'de)

HABERLER

KULP ŞUBEMİZİN ÇALIŞMA PROGRAMI

— TOB-DER Kulp Şubemiz Yönetim Kurulu çalışmalarını daha iyi yürütebilmek amacıyla bir çalışma programı hazırlamıştır. Buna göre şubemiz çeşitli özlük ve meslek konularında seminerler, açık oturumlar yapacak, bir kitaplık kuracak, halkla ilişkileri yeniden düzenliyecektir. Halk çocuklarının eğitimi ile de daha yakından ilgilenmeye karar veren şubemiz, çevre şubelerimizle ve Bölge Temsilcisiyle de ilişkiler kuracaktır.

CAN PAZARINDA DÖNENLER

1 — Adıyaman Merkez Yetiştirme Müdür Yardımcısı İsmet Kurt, «Pusuda» adlı oyunu sahneye koyarken yaralanmış ve öğretmen arkadaşları tarafından derhal hastahaneye kaldırılmıştır. Ancak hastahanede yaralanan öğretmeni tedavi edecek araç ve gerecin bulunmaması nedeni ile en yakın tam teşekkülü hastahane olan Diyarbakır Tıp Fakültesine kaldırılması zorunluğu doğmuştur. Ne var ki hastahane ilgilileri hastayı bir ambulans ve sağlık personeli ile Tıp Fakültesi Hastahanesine kaldırmaya yanaşmamışlar ve hastayla hiç ilgilenmemişlerdir. Bunun üzerine öğretmenler kendi olanaklarıyla bir taksi tutarak İsmet Kurt'u Diyarbakır'a götürmüşlerdir. İlgililerin ilgisizliği, zamanın geçmesi sonucu hasta öğretmen, Diyarbakır'a 43 km. kala ölmüştür.

Görev başında ilgililerin ilgisizliği, sonucu ölen öğretmen arkadaşımız geride öksüz 4 kız çocuğu bırakmıştır.

2 — Üyemiz Sevim Tuncay'ı, eşi Edremit Okuma-Yazma Okulunda Er Öğretmen olan Ramazan Tuncay Bursa Devlet Hastahanesine götürmüştür. Muayenesini yapan Dr. Orhan Keskin «Doğumuna daha 1 aydan çok zaman var» diyerek hastaneye almamıştır. Bunun üzerine arkadaşımız eşini köye götürmek zorunda kalır. Olanaksızlıklar içinde kalan arkadaşımız, üç gün sonra köyde güç bir doğum yapar, ölümden zor kurtulur.

Anadolu'da arkasız, yoksul, köylü ve işçi kardeşlerimizin hastahanelerde nasıl muayene edildiğini, ilgililer tarafından nasıl karşılandığını Tanrı bilir!

GAZİANTEP ŞUBEMİZİN ÇALIŞMALARI

TÖB—DER halktan yana olmanın sözle yürümeyeceğini öteden beri yazmakta, söylemektedir. Eğitimin bir sömürü alanı yapılmasına da karşıdır. Gaziantep Şubemiz «Lâf değil iş» ilkesine uygun bir girişimde bulunmuştur. Şubemizden bildirildiğine göre TÖB—DER Gaziantep şubesi adına oradaki arkadaşlarımızın açtığı parasız kurslara 1400 öğrenci katılmış; 40 öğretmen arkadaşımız bu kursta gönüllü oarak görev üstlenmiştir. Kursta bütünlemeli öğrenciler, Fizik, Kimya, Matematik, Edebiyat, Almanca, İngilizce, Fransızca, Muhasebe derslerinden yetiştirilmekte bütünleme sınavlarına hazırlanmaktadırlar. Böylece Gaziantep'de 1400 halk çocuğu paralı yaz kursları denilen sömürü yuvalarından kurtulmuş olmaktadır.

Daha bir çok şubemizde parasız yaz kursları sürüyor. Kurslara ilişkin bilgiler elimize geldikçe yayınlayacağız.

Örnek davranışlarından ötürü arkadaşlarımızı en iyi dileklerimizle kutlarız.

PASİNLER TÖB-DER ŞUBESİNDEN ALDIĞIMIZ MEKTUP

Tüm tutucu ve çıkarcı, Anayasa'ya karşı, halkımızın kendi haklarına sahip çıkmasına karşı olan çevreler her yerde olduğu gibi Pasinler'de de devrimci, yurtsever öğretmenlere karşı saldırı ve tertiplerden, baskılardan geri kalmıyor.

Daha önce, kendilerine «Ülkücü», «komanda» denilen bir grubun saldırısına uğrayan, devamlı rahatsız edilen ve edilmekte olan devrimci öğretmenler kendi koşulları ve olanaklarıyla bu baskılara göğüs germesini bilmiştir.

Son günlerde daha değişik yöntemler uygulamaktadırlar. Pasinler'deki bu «komando» ve «ülkücü» denen beyni yıkanmış ve saptırılmış kişiler, Öğretmenin ve tüm halkımızın can ve mal güvenliğini korumakla yükümlü kişiler, bu saptırılmış kişilerin gizliden gizliye sırtlarını sıvayıp, göz kırparken ilerici ve Atatürk'çü öğretmenlerin yanında olduklarını göstermeye çalışmaktadırlar.

I. Olağan Genel Kurul Toplantısının sonuçlarını kaymakamlığa vermek için gittiğimizde her zamankinden değişik, sert bir şekilde karşılayarak, yaptığımızın hizipçilik olduğunu, buna izin vermeyeceğini, kendisine yasal, demokratik haklardan sözettiğimizde de «emniyete» aldırmakla bizi tehdit ederek;

— Sizi emniyete aldırtır, ton işi dayak attırırım, demiştir.

Kendisine, yine yasaları hatırlattığımızda, daha da azgınlaşarak,

— Siz galiba dayak yemediniz. Sizi burada ayağımın altına alır, ezerim, gebertirim, diyerek üzerimize yürümüştür.

O anda orada bulunan emniyet komiserinin araya girmesi ile daha kötü bir durum önlenmiştir.

İmza için getirdiğimiz kâğıtları suratımıza fırlatarak küfürle bizi yanından kovmuştur.

Devrimci ve yurtsever öğretmenlere karşı ellerinden geleni yapan yöneticiler kimin yararına, çıkarına hizmet ettiklerini biliyoruz. Baskıları bizi yıldırmaz, yıldıramaz da.

Halkımızın yanında, ulusal çıkarlardan yana uğraşımızı sürdüreceğiz.

Sevgi ve saygılarımızla...

Yönetim Kurulu Üyeleri Ve Sorumlu Oldukları Bölgeler

Adı, Soyadı ve Okul Adresi	Sorumlu olduğu bölge	Bölgesindeki Şubeler
1 — **Selâmi Kıymaç**	Elâzığ	Elâzığ, Baskil, Keban, Palu, Karakoçan
Elâzığ Lisesi Öğret.	Bingöl	Bingöl, Genç, Karlıova, Kiğı.
ELÂZIĞ	Tunceli	Tunceli, Pertek, Hozat, Mazgirt.
2 — **Bedirhan Özdemir**	Bitlis	Bitlis, Adilcevaz, Tatvan.
Karşıyaka İlkokulu Öğ.	Siirt	Siirt, Kurtalan, Sason, Şırnak.
TATVAN	Muş	Muş, Bulanık, Malazgirt, Varto.
3 — **Mehmet Yokuş** Lise Öğretmeni SİLVAN	Diyarbakır	Diyarbakır, Bismil, Çermik, Çınar. Çüngüş Dicle, Ergani, Hani, Harzo, Kulp, Lice, Silvan.
	Mardin	Mardin, Derik, Gercüş, Kızıltepe, Midyat, Nusaybin, Savur.
	——	Batman, Siverek.
4 — **Necati Eroğlu** Cemil Karslı İlkokuu	Gaziantep	Gaziantep, İslâhiye, Kilis, Nizip, Oğuzeli, Yavuzeli.
Öğ. - GAZİANTEP	Urfa	Urfa, Birecik, Ceylanpınar, Suruç, Viranşehir.
5 — **H. Nedim Şahhüseyinoğlu** Fırat İlkokulu Öğret.	Malatya	Malatya, Akçadağ, Arguvan, Arapkir, Doğanşehir, Pötürge, Hekimhan, Yeşilyurt.
MALATYA	Adıyaman	Adıyaman, Besni, Gerger, Gölbaşı, Kahta, Çelikhan.
6 — **İlbeyi Yılmaz**	Erzincan	Erzincan, Çatalçam.
Atatürk İlkokulu Öğ.	Gümüşhane	Kürtün.
ERZİNCAN	——	Pülümür, Nazimiye.
7 — **Nurettin Koçer** Gazi Ahmet Muhtar Paşa İlkokulu Öğ.	Kars	Kars, Ardahan, Arpaçay, Akyaka, Iğdır, Göle, Kağızman, Posof, Sarıkamış, Susuz.
KARS	Erzurum	Erzurum, Aşkale, Hınıs, Horasan, Olur, Oltu, Karayazı, Pasinler, Şenkaya.
8 — **Kadri Çoban** 27 Mayıs İlkokulu Öğ. TRABZON	Trabzon	Trabzon, Akçaabat, Araklı, Arsin, Of, Beşikdüzü, Çaykara, Maçka, Sürmene, Tonya, Vakfıkebir.
	Rize	Rize, Kalkandere, Ardeşen, İkizdere, Çayeli, Fındıklı, Pazar.
	Artvin	Artvin, Ardanuç, Arhavi, Borçka, Şavşat, Hopa, Yusufeli.
9 — **Hasan Yiğit** Kabaklı Ortaokulu Öğ.	Sinop	Sinop, Ayancık, Boyabat, Efelek, Gerze, Türkeli.
SİNOP	Samsun	Samsun, Alaçam, Terme, Bafra, Çarşamba, Havza, Kavak, Lâdik, Vezirköprü.

Adı, Soyadı ve Okul Adresi	Sorumlu olduğu bölge	Bölgesindeki Şubeler
10 — **Saadettin Öztürk** Saruhanlı Lisesi Öğ. SARUHANLI	Manisa	Manisa, Akhisar, Alaşehir, Gördes, Kula, Kırkağaç, Salihli, Sarıgöl, Saruhanlı. Soma, Turgutlu.
	İzmir	İzmir, Ödemiş, Selçuk, Tire, Urla, Torbalı, Bayındır, Bergama, Bornova, Beydağ, Dikili, Foça, Karşıyaka, Kemalpaşa, Kınık, Kiraz, Menemen.
11 — **İbrahim İşyar** M. Kemal Ortaokulu Ö. ESKİŞEHİR	Eskişehir	Eskişehir, Çifteler, Mahmudiye, Mihalıççık, Sarıcakaya, Seyitgazi.
	Kütahya	Kütahya, Emet, Gediz, Simav, Tavşanlı.
	Bilecik	Bilecik, Gölpazarı.
12 — **Yaşar Varış** Lise Öğretmeni DÜZCE	Bolu	Bolu, Akçakoca, Düzce, Gerede, Mengen, Yığılca.
	Adapazarı	Adapazarı, Akyazı, Geyve, Hendek, Karasu, Sapanca.
	Zonguldak	Zonguldak, Bartın, Çaycuma, Devrek, Eflâni, Ereğli, Karabük, Kilimli, Kozlu, Safranbolu, Ulus.
13 — **İsmail Akın** Şemsettin Karahisarî Ortaokulu Öğretmeni AFYON	Afyon	Afyon, Çay, Dazkırı, Dinar, Emirdağ, İhsaniye, Şuhut, Sandıklı, Sincanlı, Sultandağ.
	Uşak	Uşak, Banaz, Eşme, Sivaslı, Ulubey.
14 — **Fevzi Ceylan** Kale Ortaokulu Öğ. Kale - Kaş/ANTALYA	Burdur	Burdur, Bucak, Gölhisar, Tefenni, Yeşilova.
	Antalya	Antalya, Kumluca, Kaş, Elmalı, Finike, Korkuteli.
15 — **Nevvare Saraç** Mimar Sinan Ortaok. Öğret. EDİRNE	Edirne	Edirne, Enez, İpsala, Keşan, Lalapaşa, Meriç, Uzunköprü.
	Kırklareli	—
	Tekirdağ	—
16 — **M. Ali Köylü** Nazım Uluşahin İlkokulu Öğretmeni KONYA	Konya	Konya, Yunak, Sarayönü, Kulu, Akşehir, Beyşehir, Bozkır, Doğanhisar, Ereğli, Ermenek, Göktepe, Hadim, Ilgın, Karaman, Karapınar.
17 — **İ. Hakkı Öztorun** Ortaokul Öğretmeni KOZAN	Adana Antakya	Adana-Düziçi, Ceyhan, Kozan, Osmaniye, Antakya, Altınözü, Dörtyol, Erzin, İskenderun, Kırıkhan, Reyhanlı, Samandağ.
18 — **Halil Öncül** Atatürk İlkokulu Öğ. DURSUNBEY BALIKESİR		Balıkesir, Manyas, Savaştepe, Balya, Sındırgı, Susurluk, Ayvalık, Bandırma, Bigadiç, Burhaniye, Dursunbeyli, Edremit, Erdek, Gönen, İvrindi, Kepsut.

Adı, Soyadı ve Okul Adresi	Sorumlu olduğu bölge	Bölgesindeki Şubeler
	Bursa	Bursa, Gemlik, İnegöl, İznik, Karacabey, Orhaneli, M. Kemalpaşa, Yenişehir.
19 — **Hasan Babacan** Güzel Köy İlkokulu Ö. NAZİLLİ	Aydın	Aydın, Bozdoğan, Çine, Germencik, Karacasu, Koçarlı, Kuyucak, Nazilli, Söke, Yenipazar.
	Muğla	Muğla, Bodrum, Fethiye, Köyceğiz, Marmaris, Milas, Ula, Yatağan.
	Denizli	Denizli, Acıpayam, Buldan, Bekilli, Çal, Çardak, Kale, Çivril, Güney, Sarayköy, Tavas.
20 — **Selâhattin Şahin** Sabri Taşkın İlkokulu Öğretmeni. KARTAL İSTANBUL	İstanbul	Üsküdar, Kartal, Yalova, Şile.
	İzmit	İzmit, Gebze, Gölcük, Kandıra, Karamürsel.

BÖLGE TEMSİLCİLERİ (YÖNETİM KURULU YEDEK ÜYELERİ)

21 — **Aydın Yeşilyurt** Turna Suyu İkokulu Ö. ORDU	Ordu	Ordu, Aybastı, Fatsa, Gölköy, Korgan, Mesudiye, Ünye, Perşembe.
	Giresun	Giresun, Alucra, Bulancak, Dereli, Espiye, Görele, Keşap, Tirebolu, Şebinkarahisar.
22 — **Vehbi Balıktan** Kız İlköğretmen Ok. Ö. VAN	Van	Van, Başkale, Çatak, Erciş, Gevaş, Gürpınar, Muradiye.
	Hakkâri	Hakkâri, Uludere.
23 — **Niyazi Çiftçi** Kadı Burhanettin İlk. Okulu Öğretmeni SİVAS	Sivas	Sivas, Divriği, Çepni, İmranlı, Şarkışla, Koyulhisar.
	Tokat	Tokat, Artova, Erbaa, Niksar, Zile, Turhal, Reşadiye.
24 — **Ali Çevik** Atsız İlkokulu Öğ. GAZİANTEP	K. Maraş	K. Maraş, Afşin, Andırın, Elbistan, Göksun, Pazarcık.
25 — **Arif Şare** Hamamözü Ortaokulu Öğretmeni GÜMÜŞHACIKÖY	Amasya	Amasya, Aydınca, Göynücek, Gümüşhacıköy, Merzifon, Suluova, Taşova.
	Çorum	Çorum, Alaca, Mecitözü, Osmancık, Sungurlu.
26 — **Abdullah Kaygısız** H. Ali Karamercan İlkokulu öğretmeni KAYSERİ	Kayseri	Kayseri, Bünyan, Develi, Sarız, Felâhiye, İncesu, Yahyalı, Yeşilhisar, Pınarbaşı.
	Nevşehir	Nevşehir, Avanos, Derinkuyu, Gülşehir, Hacıbektaş, Kozaklı.

Adı, Soyadı ve Okul Adresi	Sorumlu olduğu bölge	Bölgesindeki Şubeler
27 — **Kâmil Günaydın** Atatürk Ortaokulu Ö. ÇANKIRI	Çankırı	Çankırı, Çerkeş, Eskipazar, Orta, Kurşunlu, Ovacık, Şabanözü
	Kastamonu	Kastamonu, Abana, Araç, Azdavay, Cide, Daday, İnebolu, Küre, Taşköprü, Tosya.
28 — **Murat Gökten** TÖB-DER Şubesi eliyle Erdemli — Mersin	Mersin	Mersin, Anamur, Erdemli, Gülnar, Mut, Silifke, Tarsus.
29 — **Turgut Şen** Lise öğretmeni Gazipaşa/Antalya	Isparta	Isparta, Yalvaç.
	Antalya	Gazipaşa, Alanya, Serik, Gündoğmuş, Akseki, Manavgat, Anamur.
30 — **Musa Artam** TÖB-DER Şubesi eliyle ÇANAKKALE	Çanakkale	Çanakkale, Bayramiç, Biga, Çan, Ecebat, Ezine, Gelibolu, Lapseki, Yenice.
	(BÖLGE TEMSİLCİLERİ	
31 — **Hasan Arabacı** TÖB-DER Şubesi eliyle Vezirçeşme Sok. No. : 3 Aksaray — İstanbul		İstanbul (Aksaray), Kırklareli, Babaeski, Kofçaz, Lüleburgaz, Pehlivanköy Pınarhisar, Vize, Tekirdağ, Çerkezköy, Çorlu, Hayrabolu, Malkara, Saray, Şarköy.
32 — **Aziz Türkoğlu** TÖB-DER Şubesi eliyle Bafra — Samsun		Bafra, Samsun, Alaçam, Çarşamba, Havza, Kavak, Ladik, Terme, Vezirköprü.

ÇANAKKALE'DE ÖĞRETMENLERE BASKI

Halka yönelik ve halkın mutluluğunu içeren yönetim biçimlerinde, halktan yana, bilimi temsil eden öğretmenlere, aydınlara saldırıldığı, görülmemiştir, görülmez de. Faşist ve bir avuç mutlu azınlığın çıkarlarına göre biçimlenen yönetimlerde ise ışığı temsil eden aydınlar horlanır, taşlanır, dövülür ve kıyılırlar. Bunu olağan saymak gerekir. Tersi eşyanın tabiatına bile aykırıdır.

12 Mart'tan önce ve sonra öğretmenlere en korkunç saldırılar yapılmış, bir gecede binlerce öğretmen gözaltına alınmıştır. Tarihimizin hiçbir döneminde bu denli korkunç bir öğretmen kıyımına tanık olunulmamıştır. Bu da çağdışı bir yönetim ve bu yönetim biçiminin savunucuları «balyozcuların» demokrasi dışı davranışlarını belgelemektedir.

14 Ekim'den sonra bu çağdışı girişimler görünüşte azalmışsa da alttan alta ve daha bilinçli ve de sinsice yürütülmektedir. Üst düzeyde bir değişiklik olmuşsa da bürokrasi olduğu kibi durmakta ve egemen güçlere yaranmakla bu mevkileri kapanlar iğrenç saldırılarını sürdürmektedirler. Varlıkları buna bağlıdır ve halka yönelik bir yönetim kuruldukça kendilerinin yokolacaklarını anlayanlar son çırpınış durumundadırlar.

Örneğin Çanakkale ilimizde TÖB-DER'li öğretmenlere baskılar yapılmakta rapor ve diğer yollarla öğretmenler baskı altında tutulmak istenmektedir. Şöyle ki TÖB-DER'li öğretmenlere ilköğretim müfettişlerinin vermiş olduğu iyi raporlar ve «teşekkür»ler geri çevrilmekte, egemen güçlerin çkarlarını korumayı yeğ tutan müfettişlere yeniden raporlar düzenletmektedirler.

TÖB-DER'li öğretmenler olarak, rapor ve «teşekkür» peşinde koşmuyoruz. Halkımızın insanca yaşaması, bunu engelleyen emperyalizmin ülkeden kovulması ve tam bağımsızlığın gerçekleştirilmesi tek ülkümüzdür. Halkımız mutlu olmadıkça bizim mutlu olmamız olası değildir. TÖB-DER'li öğretmenler olarak bizlere yapılan bu faşist baskıları olağan sayıyoruz. Çünkü bunun tersini düşünmek, tarihi oluşumla bağdaşamaz. Ne var ki kıyılmalar, sürülmeler ve türlü-çeşitli baskılar TÖB-DER'li öğretmenleri yıldırmaz, korkutmaz, tam tersi aynı baskı ve zulmü çeken halkımıza olan tutkumuzu artırır, güçlendirir. Gece ne denli karanlık olursa olsun yine de bir yıldız parlar, demir ise dövüldükçe sivrilir ve dövenlere batar.

HALKIN ÖĞRETMENİ OLMAK

HÜLYA ZAĞYAPAN

Bugün TÖB-DER Türkiye öğretmenlerinin en ileri ve en demokratik öğretmen örgütüdür. TÖB-DER çatısı altında toplanmak gereği devrimci, ilerici ve yurtsever öğretmenlerin salt kişisel ya da meslekî sorunlarını çözümlemek için bir dayanışma gereğinden doğmamalıdır. Öğretmen gerçek yerinin halkın yanı ve gerçek yolunun halkın yolu olduğu bilinci içerisinde örgütlenmenin, dayanışmanın gerçek anlamını kavramalıdır. Bugün ülkemiz öğretmeni, bireysel sorunlarının mücadelesini vereceği ya da salt bozuk eğitim sistemini düzeltmek için çaba göstereceği bir dönemde yaşamıyor. Mücadelemizi en iyi bir şekilde saptayabilmek için ülkemizin koşullarını ve halkımızın somut taleplerini iyi bilmeliyiz.

Yurdumuz geri bir ülkedir. Emperyalizmle işbirliği eden büyük burjuvazi ve feodal toprak ağalarının gerici tahakkümü altındaki ülkelerde eğitim, üretimde bulunanlara dönük, onların yararına değil, üretim araçlarını ellerinde bulunduranların çıkarlarına hizmet eder durumdadır.

BURJUVAZİ NASIL ÖĞRETMENLER İSTİYOR?

Burjuvazi kendi ideolojisine ve sınıf çıkarlarına en uygun hüner ve beceriyi ülkenin gençlerine, tüm insanlarına aktarmak ister. Kendi sınıfsal yapılarına uygun kişiler oluşturmak, burjuvazinin temel isteklerinden biridir. Burjuvazi üretimde bulunan insanı kendi çıkarlarına en uygun bir biçimde belirleyebilmek için radyo, TV, basın vb. gibi bütün imkânlarını bu yolda, bu nedenle seferber eder.

O burjuvazi ki, bugün kıyım kıyım kıydığı öğretmenlerden hippi özentisi, esrar ve seks düşkünü, kendinden başkasını düşünmeyen, hayalci bir nesil yetiştirmesini istiyor. O burjuvazi ki, gençlerin gerçeği bulmalarından, buna yardımcı olmalarından, mücadele potansiyellerinin doğru bir çizgiye kanalize edilerek, bu gerçeğin gençleri halkımızla birleşmeye götüreceğinden korkuyor. Gençlerin emperyalizm ve gerici yönetimlere karşı yurtlarına ve bağımsızlıklarına sahip çıkacağından korkuyorlar. İşte faşizme boyun eğmeyen Yunanistan gençliği, işte gerici yönetime karşı ayaklanan Tayland gençliği... Örnekleri daha da çoğaltmak mümkün. Dünya halklarının yükselen mücadeleleri yanında o ülke gençleri yurtlarına ve halklarına sahip çıkıyor. Bunun bilincinde mücadeleye sarılıyor. ABD gençleri zencilerin ve Vietnam halkının yanında yer alıyor. Güney Kore'li, Şili'li ve Hindistan gençlerinin mücadeleleri dünya gericilerini korkutuyor. Burjuvazi bunun içindir ki, onları değiştirmeye, yeni yöntemlerle biçimlendirerek zararsız hale getirmeye çalışıyor.

O burjuvazi ki, ülkenin diğer insanlarının gözlerini kör etmek için elinden gelen herşeyi yapıyor. Can çekişiyor ve ölümünü biraz daha uazatabilmek için her türlü zorbalığa ve yalana başvuruyor. Öğretmenlerin siyaset dışı bir kitle ve kendi müttefiki olmalarını istiyor.

O burjuvazi ki, kafaları yaşadıkları hayatın pratik bilgilerinden kopuk, kitabî bilgilerle dolu olan, üretimden uzak nesiller yetiştirilmesini istiyor. Eğitim ve öğretim programlarını buna göre düzenliyor. Örneğin, ideal okul tiplerinin iş ve çalışma yerlerinden uzak yapılması önerileri, öğrencilerin sakin, dinlendirici yerlerde çalışmalarını sağlamak amacıyla değil, onları halkın yaşayıp çalıştığı yerlerin uzağında tutabilmek amacını taşıyor. Bu, yeni yetişen neslin halka yabancılaştırılması isteğinin yansımasından başka bir şey değildir.

GÖREVİMİZ

Çağımız milletlerin emperyalizme ve gerici rejimlere karşı kurtuluş mücadelesi verdiği; yarı-sömürge ülkelerin ezilen halklarının emperyalizmle işbirliği eden büyük

burjuvazi ve toprak ağalarının gerici iktidarlarına karşı savaştığı bir çağdır. Böyle bir çağda eğitim burjuvazisinin hakimiyetini korumak amacıyla kullanılacağı gibi, halkın çıkarlarını savunmak amacıyla da kullanılabilir. Çünkü, eğitim halkı, ulusu yeni amaçlara götüren bir yoldur. Bu nedenle biz öğretmenler için iki yol vardır. Ya halkın ya da burjuvazinin yolunu seçmek. Öğretmenin halkın yolunu seçmesi demek, halkın sorunlarını iyi bilmesi, bu sorunlar doğrultusunda mücadele vermesi demektir. Öğretmen öğreticilik ve eğiticilik görevini bu yönde kullanmalıdır. Yoksul halkımızın sorumluluğunu duyabiliyorsak, ona yapılan baskı ve zulümlerin her türlüsü yüreğimize işliyorsa, emperyalizmin ve gerici hakim sınıfların eğitim sistemine karşıysak, bizim de saflarımız ayrılmıştır. Bu demektir ki, bizim eğitimci olarak mücadelemiz bütün halkımızın mücadelesinin ayrılmaz bir parçasıdır. Bu demektir ki, öğretmen halkın kurtuluşunun aynı zamanda kendi kurtuluşu olduğunu bilir ve mücadeleyi en doğru bir şekilde sürdürebilmek için mücadelenin ilkelerini, niteliğini kavrar. Bu demektir ki, öğretmenin görevi bu gerçeklerin ışığı altında milyonlarca barışçı, yurtsever ve halkın çıkarları için savaşan bir nesil yetiştirmektir. Bu mücadele halkımızın zaferi için küçümsenmeyecek kadar önemlidir. Ükemizin öğretmenlerinin de halkın yolunda yürümesi burjuvazinin gerici ve halk düşmanı hakimiyetini parçalar, halka hizmet eder. İşte bu bakımdan öğretmenlere büyük görevler düşmekte, mücadeleleri büyük önem kazanmaktadır.

Kıyım, sürgün, işkence ve her türlü sosyal baskılar bazı gazete ve dergilerde denildiği gibi «Günlük yaşantımızın alın yazısı» değildir. Bu, böyle gelmesin hiçbirimize. Kaderimizi halkımızın kaderiyle birleştirelim. Halkımızın öğretmeni, halkımızın öğrencisi olalım. Bu demektir ki, halkımızdan öğreneceğimiz çok şey vardır. Ayaklı kütüphane olma özlemi içinde değil, halkın hizmetinde, bilimsel doğruları pratikle birleştirebilen öğretmenler olabilmek için öğrenmeliyiz. O zaman «günlük yaşantımızın alın yazısı» da yeniden çizilecektir.

Bütün bunların yanı sıra tek tek ve dağınık kalmamak ve birleşerek mevcut iktidarları haklarımızı alma yolunda zorlamak da görevlerimiz arasında olmalıdır.

Biz, tarih boyunca baskı ve zulme boyun eğmemiş bir halkın çocuklarıyız. Biz, Kurtuluş Savaşımıza «Bizi susturamazlar. Dönersek kahpeyiz millet yolunda bir azimetten. Bu millet ölmedi, ölmeyecektir...» diyerek katılan bir çok genç yetiştirmiş Sivas'lı Ali Kemali Hocaların, Mustafa Necati'lerin ve «Bu toprağın üstünde zilletle yaşamaktansa aynı toprağın altına halkın yolunda şerefle girmekten çekinmeyeceğiz» diyen nice nice yurtseverlerimizin izinde ve onları örnek almaktayız. Hürriyet de, bağımsızlık ve sosyal ilerleme de ancak emperyalizm ve gerici yönetimlerin baskı ve tahakkümüne karşı mücadele ile sağlanır. Halkımız için, ülkemiz ve insanlığa katkıda bulunabilmek için ve daha iyi bir dünya için mücadeleye her zaman hazır olalım. Bizim için en güzel hayat halkımıza hizmet yolunda harcanan hayattır.

★

«BİR HİKÂYEMİZ VAR»

«Recai Akalın Hakkâri'de bir bildiri dağıtmaktan dolayı, komünizm propagandası yaptığı gerekçesiyle kovurturulmuş, ancak, kendisinin Hakkâri İlköğretim Müfettişi Nusret Karanlıktagezer tarafından ajan olarak görevlendirildiğini açıklamıştır. Hakkâri Ağır Ceza Mahkemesi bu açıklamayı gözönünde tutarak 922/50 sayılı Kararı ile ajan sanığın beraatına karar verilmiştir.»

Uğur MUMCU

15 Mart 1974 gün ve 543 sayılı Yeni Ortam Gazetesi 2. sayfa.

Sayın İlköğretim Müfettişi Karanlıktagezer'in bugün hangi işle uğraştığını merak edenler olabilir; Açıklayalım:

Millî Eğitim Bakanlığınca Denizli'de;

a) Öğretmen Okulu öğretmenleri için «DİL ÖĞRETİMİ»,

b) İlköğretim Müfettişleri, ilkokul öğretmenleri için Türkçe öğretimi diye açılan meslek içi eğitim kurumlarının her ikisinde de öğretim görevlisi (!) olarak yürütmektedir

DÜNYA ÖĞRETMENLERİNDEN HABERLER

Japon Öğretmenlerinin Sürekli Mücadelesi :

İşçi Sendikaları Genel Kurulu (SOHYO) ve Japon Öğretmenleri Birliği (NİKKYOSO) temsilcileri 13-14 Mayıs tarihlerinde Dünya İşçi Sendikaları Federasyonu (WFTU) ve FİSE Sekretaryalarının temsilcileri ile buluşarak Japon emekçilerinin ve özellikle Japon öğretmenlerinin hatayî çıkarlarını savunmak için girişecekleri ortak eylemleri ve düzenlenecek dayanışma kampanyalarını tartışmışlardır.

Japon delegasyonu, bu yıl girişilen ilkyaz taarruzunun olağanüstü bir kavga ruhu, geniş çapta grevler ve emekçi halkın tüm sektörlerini kapsayan ulusal düzeyde eylemlerle belirlendiğini ve Devlet girişim ve kuruluşlarında çalışan bütün işçiler için grev hakkının talep edildiğini belirtmişlerdir.

Sürekli enflasyon karşısında ücret artışları, fiat artışlarını önlemek için olağanüstü önlemler, işsizlere ve sakatlara daha yüksek sigorta ve malûliyet aylıkları gibi tüm işçiler tarafından ileri sürülen isteklerin yanısıra, Japon öğretmenleri eğitimin demokratlaştırılması için tedbirler alınmasını ve özellikle 1948'den beri yoksun bırakıldıkları grev hakkının kendilerine yeniden tanınmasını istemişlerdir.

Öğretmen kuruluşları bir günlük bir genel greve katılmaya karar vermişlerdir. 11 Nisan'da, 270.000 ilk ve orta dereceli okul öğretmeni greve gitmişler ve 2960 okulda derslere girememişlerdir.

48 Devlet ve Belediye Üniversitesinin profesör ve diğer öğretim görevlileri de grevi desteklemişlerdir. Hükümet ve polis bunlara karşı tehdit, şiddet ve baskı yöntemlerine başvurmuştur. Tokyo'daki NİKKYOSO Genel Merkezi ve şubeleri aranmış, ülkenin 730 yerleşme noktasında sendika liderleri ile memurların evlerinde de kanunsuz aramalar yapılmıştır. Binlerce öğretmen sorguları yapılmak üzere polis merkezlerine çağrılmışlar ya da zorla götürülmüşlerdir. Fakat buna rağmen öğretmenlerin % 99'u sendikalarının çağrısına uymuşlar ve sınıflara gönül rızasiyle girmeyi reddetmişlerdir.

Hükümet ve polis yetkilileri emekçi halkın birliğini ve kararlı durumunu kırmayı başaramamışlardır. Taleplerini kısmen kabul etmek zorunda kalmışlardır. Ama kamu sektöründe çalışanlara grev hakkı verilmemiştir. Japon hükümeti, Öğretmenlerin Statüsüne İlişkin UNESCO/İLO 1966 Tavsiye Kararını 1967'de onayladığı halde, hükümlerini durmadan çiğenemektedir.

Geçen Haziran'da ülkeyi yeni bir baskı dalgası kaplamıştır. Çeşitli ilerde 30'u aşkın sendika liderı tutuklanmıştır. NİKKYOSO Genel Başkanı Motofumi Makieda da, kanunsuz sayılan bir NİKKYOSO grevine katıldığı bahanesiyle bir kaç gün süre ile gözaltına alınmıştır.

Japon öğretmenleri mücadelelerini sürdürmeye kararlıdırlar. Eğitim alanında uygulanan gerici politikaya ve NİKKYOSO'ya karşı yapılan baskılara karşı çıkmak için Kamu Hizmetlileri Sendikaları tarafından bir Ortak Mücadele Komitesi kurulmuştur. Bu komite geniş bir tabana dayanmaktadır: İlk toplantısına 82 kuruluşun temsilcileri katılmış ve diğer 110 kuruluş da işbirliği yapmak istediklerini bildirmişlerdir. NİKKYOSO Genel Başkanı Motofumi Makieda, 25 Nisan'da yapılan bir toplantıda bunun sadece NİKKYOSO'nun uğradığı baskılara karşı bir mücadele değil, aynı zamanda demokrasinin savunulması yolunda bir savaş olduğunu belirtmiştir. Komite gerici eğitim politikalarına son verilmesini isteyen 10 milyon imza toplamaya karar vermiştir.

Japon Öğretmenler Birliği FİSE'ye başvurarak sendikal hakların geri verilmesi için ve baskıya karşı sürdürülen mücadelede desteklenmelerini istemiştir. FİSE öğretmenlerin hayatî çıkarlarını savunmak, ekonomik ve sosyal istemlerinin yerine getirilmesini sağlamak, sendikal ve demokratik hak ve özgürlüklerinin çiğnenmesini ve her türlü baskıyı önlemek için öğretmenleri desteklemeyi ve onlarla birlikte eyleme geçmeyi bir görev bilir.

Uluslararası Öğrenci Birliğinin III. Kongresi:

7-14 Mayıs tarihleri arasında Budapeşte'de toplanan Uluslararası Öğrenci Birliğinin 11. Kongresinde, FİSE, sekreterimiz Alberto Texier ve Macaristan Öğretmenler Birliği İkinci Başkanı Dr. Peter Kovacs tarafından temsil edilmiştir. Alberto Texier aynı zamanda Dünye İşçi Sendikaları Federasyonunu da temsil etmekteydi.

Kongreye mesapında, FİSE delegasyonu, öğrencilerin özellikle eğitim alanındaki taleplerinin gerçekleştirilmesi için giriştikleri mücadelede öğrenci birliğini güçlendirmek yolundaki çabaları ve dünyada özgürlük, ulusal bağımsızlık için, savaş, çok uluslu şirketlerle emperyalizmin tahakkümü ve faşizm aleyhinde sürdürdüğü savaştaki başarıları için Uluslararası Öğrenci Birliğini selâmlamış ve alkışlamıştır.

Kongreye çok sayıda temsilci katılmıştır. Kürsüden yüksek düzeyde konuşmalar yapılmıştır. Bu konuşmalar, öğrencilerin işçi sınıfının ve tüm demokratik ve ilerici güçlerin uluslararası yumuşama, sosyal ilerleme ve barış uğrundaki mücadelesine etkin bir şekilde katılma isteklerini dile getirmiştir.

Suriye'li Öğretmenlerin Kongresi :

Suriye'li Öğretmenlerin Kongresi 18 Nisan 1974'de Şam'da açılmıştır. FİSE'yi İkinci Başkan Paul Ruhig ve Genel Sekreter Daniel Retureau temsil etmişlerdir.

Açılış oturumunda, FİSE Suriye'li öğretmenlerle tam bir dayanışma içinde bulunduğunu, emperyalist ve siyonist saldırıya karşı ve demokratik ve halkçı eğitimin geliştirilmesinden yana mücadelelerini yürekten desteklediğini ifade etmiştir.

Asya Kollokyomunun Sonuçları

FİSE İkinci Başkanı
Makkawi KOGALİ

23 — 25 Ocak 1973 tarihleri arasında, FİSE ve AİFUCTO'nun girişimi üzerine Hindistan'ın Kalküta kentinde toplanan Asya'lı 18 Ulusal öğretmen kuruluşunun, bir bölgesel kuruluşun (Arap Öğretmenleri Sendikaları Federasyonu) ve bir hükümetlerarası kuruluşun (UNESCO) 49 temsilcisi bu Kollokyum'da bugünün eğitimi için büyük bir önem taşıyan bir sorunu tartışmıştır: *«Öğretmen Kuruluşları, Yüksek Öğrenim Kurumları ve Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Kalkınma»*. Çeşitli rejimlere tâbi ülkelerde, Asya'nın gelişmekte olan, kapitalist ve sosyalist ülkelerinde çalışan öğretmen kuruluşlarının temsilcileri bu konferansa temsilî bir bölgesel nitelik vermiştir.

Çeşitli ulusal deneylerin karşılıklı olarak derinlemesine gözden geçirilmesinden sonra, Kollokyuma katılanlar, gelişmekte olan ve kapitalist ülkelerde yüksek öğretimi ekonomik ve sosyal kalkınmanın bir aracı haline dönüştürmek için üniversitelerle diğer yüksek öğrenim kurumlarının yapılarında ve ders programlarında köklü değişiklikler yapmanın zorunlu olduğu sonucuna varmışlardır. Bununla birlikte, böyle bir değişikliğin kesin bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için bu ülkelerin ekonomik, politik ve sosyal yapımlarında da bir dönüşüm meydana getirmenin şart olduğu inancındadırlar. Öğretmen hareketinin rolünü, bu gibi değişiklikleri mümkün kılacak koşulları yaratmak için işçiler ve tüm halk tabakaları ile işbirliği içinde çalışmaktan ibaret bulunduğuna karar vermişlerdir.

Kollokyuma sunulan raporlar, öğretmenlerin toplumun ve emekçi halkın ayrılmaz bir parçası olduklarını belirtmişlerdir. Öğretmen hareketi, demokratik bir kitle hareketi olarak öğretmenlerin maddî ve manevî çıkarlarını savunmalı, ve onları politik faaliyetlere katılmak hakkından yoksun kılma sonucunu doğuracak olan sekratirzm ve sendika aleyhtarlığı fikir ve kavramlarına şiddetle karşı çıkmalıdır.

Kollokyuma katılanlar, öğretimin ve yüksek öğretim kurumlarının, öğretmenlerin ihtiyaçları karşılanmadıkça, ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmanın bir aracı haline getirilemeyeceği sonucuna varmışlardır.

Bu nedenle, öğretmen kuruluşlarının aşağıdaki koşuların gerçekleştirilmesi yolunda mücadele etmeleri gerektiğini belirtmişlerdir:

— Öğretmenlerin yaşama ve çalışma şartlarının iyileştirilmesi;

— Sendikal haklarla politik özgürlüklerin savunulması, tanınmadıkları ülkelerde tanınmaları ve çiğnendikleri ülkelerde bunun önüne geçilmesi. Bu müasebetle, eğitim personelinin durumuna ilişkin UNESCO/İLO tavsiyelerinin genellikle öğretmenlerin elinde yararlı bir silâh teşkil edeceği belirtildi. FİSE'nin, ulusal öğretmen kuruluşları ile işbirliği halinde, UNESCO'nun, çeşitli ülkelerin ve ilgili kuruluşların bu tavsiyelerin pekiştirilmesi ve uygulanması yolunda alabilecekleri pratik önemleri incelemesi önerildi. Yüksek öğretim personeli için benzer tavsiyeleiin kabulü gerek UNESCO gerekse İLO tarafından öngörülmelidir.

— Yeterli bilimsel düzeyde bir pedagojik yetiştirme ve gelişim sürecinin güven altına alınması, ve her toplumun ulusal ihitiyaçlarına ve ileri pedagojik bir pratiğe ve yöntemlere yönelik araştırma çalışmalarının yoğunlaştırılması. Genel olarak eğitimin demokratlaştırılması ve öğretmenlerle öğretmen kuruluşlarının eğitim politikasının planlanma ve saptanmasına ve yüksek öğrenim kurumlarının yönetimine katılmaları.

Kollokyum öğretmen kuruluşları ile yüksek öğrenim kurumlarının sosyal reformlar ve toplumun dönüşümü konularında doğrudan doğruya bir rol oynamaları gerektiğine, amaçlarını buna göre saptamaları ve ülkelerinin şimdiki gelişme aşamasına uygun belirli görevler yüklenmeleri gerektiğine işaret etmiştir.

Gelişmekte olan ülkelerde de öğretmen örgütleri ve yüksek öğretim kurumları aşağıdaki konularda etkin bir rol oynamalıdırlar:

— Öğretim araç ve gereçleri sağlamak, eğitmenler yetiştirmek ve bunlara bizzat katılmak suretiyle okuma-yazma kampanyaları hazırlamak ve gerçekleştirmek;

— Ulusal okuma-yazma kampanylarında işçi sınıfı ve öğrenci kuruluşları ile işbirliği yapmak;

— Sosyal ve politik bilgileri yaymak, emekçilerin eğitimine yardım etmek ve köylülüğün örgütlenme çabalarına katılmak.

Öğretmen hareketi demokratik bir harekettir. Bu nedenle, faaliyetleri ve eylemleri işçi sınıfı ile halk kitlelerinin emperyalist ve tekelci sömürüye, yeni-sömürgeci tahakküme ve feodal ve bölücü güçlerin kalıntılarına karşı sürdürdükleri genel mücadelenin çerçevesi içinide yer almalıdır. Kollokyuma katılanlar bunu gözönüne alarak, öğretmen kuruluşlarının ulusal kurtuluş hareketlerine ve demokrasi ve barış için savaşan güçlere sağlamaları gereken maddî ve manevî yardım ve desteğin önemi üzerinde durmuşlardır. Bu da, öğretmen kuruluşları ile işçi sınıfı ve halk kitleleri örgütleri arasında etkin, sıkı, yakın ve sürekli ilişkilerin kurulmasını gerektirmektedir.

Temsilciler, öğretmen hareketinin dünya barışı, uluslararası güvenlik için ve saldırı savaşlarına karşı

sürdürülen mücadeleye katkısının büyük önemi üzerinde de durmuşlardır.

Sosyalist ülkelerdeki gerçeklerden örnekler vererek, bunlarda öğretmen kuruluşlarının üniversitelerle yüksek öğrenim kurumlarının toplumun sosyal, ekonomik ve kültürel kalkınmasına ve insanların tüm ihtiyaçlarının karşılanmasına geniş ölçüde katkıda bulunduklarını ileri sürmüşlerdir. Bu ülkelerde, öğretmen yetiştirme sistemini özel mülkiyet yasalarının etkisinden kurtulmuş bilimsel ve teknik ilerlemenin durmadan artan temposuna uydurmanın yarattığı sürekli ve girift sorunlar etkin bir şekilde çözümlenebilmekte ise, bunda öğretmen kuruluşları ile yüksek öğrenim kurumlarının büyük payı bulunmaktadır. Bunlar ayrıca yüksek nitelikte bir kitle eğitimi sağlamaktadırlar ve bu öğretmen sendikaları ile üyelerini maddî ve manevî bir dizi sorunlarla karşı karşıya bırakmaktadır. Sosyalist toplum, bütün çocuklara eğitim olanakları sağlayan bir sistem geliştirmek konusunda kapitalist ülkelere göre çok daha üstün bir yeteneğe sahip olduğunu kanıtlamıştır. Bu sistemin insancıl ve bilimsel içeriği eğitim sorunlarına dünya çapında ün yapmış çözüm yolları getirmiştir.

Kollokyum'daki tartışmalar, gelişmekte olan ülkelerde yürürlükte bulunan okul sistemlerinin çoğunun sömürgecilik döneminin mirası olduğunu ve halk kitlelerinin yararına hızlı bir sosyal, ekonomik ve kültürel kalkınmanın temel koşullarına cevap vermediğini göstermiştir. Bunun içindir ki, bugünün her zamandan daha çok, bu ülkelerdeki yüksek öğretimin yapısını ve içeriğini değiştirmek ve böylelikle yüksek öğretimin hızlı ilerlemenin ve sosyal dönüşümlerin önemli bir faktörü ve halkın ihtiyaçlarının karşılanmasına dönük kalkınmanın bir kamçılayıcısı haline gelmesini sağlamak gerekir.

Kollokyum, yüksek öğretimin, emperyalizmin ekonomik ve ideolojik nüfuzuna engel olacak biçimde yönlenderilmesi gereğine inanmaktadır. Yüksek öğretim ayrıca bu ülkelerin ulusal kültürünü zenginleştirmeyi, bireye doğal yeteneklerini en iyi biçimde kullanma olanaklarını sağlamayı ve uluslarına, ilerleme ve insanlık ülkülerine bağlı, yüksek vasıflı bilimsel kadrolar yetiştirmeyi amaç edinmelidir. Bundan başka, öğrencilere ülkelerinin geleceği karşısında sorumluluk duygusu aşılamalı, emeğe karşı yeni ve sağlıklı tutumları teşvik etmeli, emekçi halkın kurtuluşu kavramını yaymalı ve öğrencilerle emperyalizme, sömürgeciliğe, yeni-sömürgeciliğe karşı kurtuluş ve barış için savaşan halklar arasında yakın ilişkiler kurmalıdır.

Öğretmenler ve örgütleri, bütün gençlere öğretimin her kademesinden eşit olarak yararlanabilme olanağı sağlanabilmesi ve bunun için yeteneğin tek ölçü olarak alınması için çalışmalıdırlar. Bu amaçla, yüksek öğretime bir engel teşkil eden ekonomik faktörler, sosyal durumlar ve sosyal tabakalaşma ortadan kaldırılmalıdır. Öğretmenler ve öğretmen kuruluşları, yoksul öğrencilere burslar verilmesi ve öğrenimin kazanç getiren üretici bir işte çalışma ile birlikte yürütülebilmesi için mücadele etmelidirler. Bir kelime ile, yüksek öğretim sosyal eşitsizlikleri sürdürmeye katkıda bulunan bir faktör olmaktan çıkmalıdır.

Öğretmen, öğrenci ve işçi kuruluşları üniversitelerle yüksek öğrenim kurumlarının eğitim politikasını saptayan ve yürüten organlarda etkin bir şekilde temsil edilmelidirler.

Kollokyuma katılanlar, öğretmenler, örgütleri,, yüksek öğrenim kurumları ve tüm olarak toplum arasında sıkı ilişkiler kurma lüzumunu belirtmişlerdir. Ayrıca öğretmen, öğrenci ve işçi kuruluşları arasında üniversitelerle yüksek öğretim kurumlarının ülkelerinin ekonomisi bakımından hayatî sorunlar üzerinde araştırmalar yapmalarını sağlamaya yönelik bir işbirliğinin önemini belirtmişlerdir. Bu araştırmalar öğrencileri toplumlarına etkin biçimde hizmet etmeye yöneltmeli, teorik bilgileri ulusun pratik ihtiyaçları ile bütünleştirmelidir. Bu çalışmalar, kırsal psikoloji, kamu sağlığı, okuma-yazma seferberliği, toplum kalkınması, öğrencilerle öğretmenlerin üniversite-dışı projelere, okul-dışı, faaliyetlere ve kırsal ekonomilerde üretim araçlarının ıslahına katkıda bulunan bütün diğer temel araştırmalara katılmaları gibi konulara değinebilirler.

Üniversitelerle yüksek öğrenim kurumları öğrenci ve öğretmenlerinin, dış baskılara uğramadan ülkelerinin politik ve sosyal hayatına katılma olanakları bulunmalıdır. Nüfusun büyük çoğunluğunun kırsal bölgelerde yaşadığı ve okuyup yazmasını bilmediği az gelişmiş ülkelerde öğretmenler ve öğretmen kuruluşları, okuma-yazma kampanyaları düzenlemek, sosyal ve politik konularda bilgiler yaymak suretiyle sosyal ve kültürel kalkınmada önemli bir rol oynayabilirler.

Gelişmekte olan ülkelerin çoğu tarıma ağırlık veren bir ekonomiye sahiptirler. Dolayısiyle, tarım üretiminin arttırılması hayatî bir önem taşır. Kırsal bölgelerin gizli üretim potansiyeli de, feodal ve yarı-feodal tarım ilişkilerinin yerine âdil ve hakkaniyetli bir toprak dağıtımı getirmek ve ilkel üretim araçlarının yerine modern ve ileri bir teknoloji kurmak şartiyle alabildiğine geliştirilebilir. Eğitim kurumları modern tarım teknolojisini geliştirmeli ve halka mal etmeli, ve öğretmenler köylüleri ileri-ci bir tarım reformunun politik ve ekonomik öneminin bilincine ulaştırmalı, onları örgütlemelidirler. Bu suretle ülkelerinin ekonomik ve sosyal dönüşümlerine önemli bir katkıda bulunabilirler.

Kollokyum ayrıca eğitimin ulusal düzeyde bilimsel bir şekilde planlanması gereğini belirtmiştir. Sömürgecilik tehakkümü ve yeni-sömürgecilik sömürüsü kadroların yetiştirilmesini isteyerek ve sistematik bir şekilde baltalamış olduğuna göre, öğretmenlerle öğretmen kuruluşları, halkın politik bağımsızlık, sosyal ve ekonomik kalkınma özlemlerini yansıtan bir eğitim düzenini savunmakla büyük bir yardımda bulunabilirler. Bu da gelişmekte

AFRİKA SEMİNERİ (*)

FİSE Genel Sekreteri
Marius DELSAL

8 Eylül'de, cehaletin kökünün kazınması amaciyle düzenlenen Tahran Dünya Eğitim Bakanları Konferansının üzerinden tam altı yıl geçmiş olacaktır. Bu Konferans geleneksel yöntemlerle elde edilen sonuçları incelemiş ve bu metodun okur-yazarlığı evrensel kılmaya yeterli olmadığını bildirmişti. Konferans, okur-yazarlığı kalkınma ile bir arada ele almak ve fonksiyonel okur-yazarlık dediğimiz yeni metodu kullanmanın zorunluluğunu belirtmekle yeni bir strateji kabul etmişti.

Ancak tek bir metodun, ne kadar iyi olursa olsun, kendi başına cehaletin üstesinden gelmesine olanak var mıdır? Kuşkusuz bu seminerin inceleyeceği ana sorun bu olmalıdır. Bunun için bazı öğretmen kuruluşlarının son derece zengin deneyleri, her ülkenin ulusal şartları içinde ele alınıp değerlendirilmelidir. Başarıları, zorlukları, bazı hallerde engelleri tahlil ederek cehaletin Afrika ülkelerinden silinmesi için gerekli mücadele biçimlerini saptamamız gerekecektir.

Sorun son derece ivedi bir sorundur, zira 1970 ders yılının açılması dolayısiyle «Genç Afrika» dergisinde yayınlanan bir yazı —15 Eylül 1970 tarihli sayısında— «Afrika Cehalete Karşı Savaşta Yenik mi Düşüyor?» başlığını taşımakta idi.

Afrika ülkelerinin çoğunluğu politik bağımsızlıklarını yaklaşık olarak 10 yıl önce kazanmışlardır. Bu zaferi, ulusal kurtuluş savaşlarına ve sosyalist ülkelerle büyük kapitalist ülkelerin işçilerinin dayanışmasına borçludurlar. Sömürgecilik sisteminin yıkılması, İkinci Dünya Savaşını izleyen olayların en karakteristik yönlerinden birini teşkil eder. Emperyalist sistem bu sayede zayıflamıştır.

Afrika ülkeleri altından kalkamayacakları kadar büyük sorunlarla karşı karşıya kalmışlardır. Eğitim bakımından durum yürekler acısı idi. 1960'da ortalama okullaşma oranı genel olarak % 16'yı geçmiyordu.

Bir ülkeden bir ülkeye % 2-% 6 arasında değişiyordu. Ülkelerin çoğunda beş çocuktan dördü okula gitmiyor, kızlar ilkokullara devam edenlerin ancak % 30'unu meydana getiriyordu.

Sömürgeciler, bir yandan ulusal serveti tekellerin yararına talan ederlerken, öte yandan kıt'anın kalkınmasını kösteklemek ve engellemek için Afrika kültürlerini eziyorlardı. Sadece orta dereceli memur ihtiyaçlarını karşılamak için tek tük eğitim adacıkları yaratıyorlardı. Fransız, İngiliz ve Belçika'lı sömürgeciler, ve sömürgeciliklerini, hâlâ sürdüren Portekiz'lilerle Güney Afrika ve Rodezya'daki ırkçı iktidarlar, Afrika'daki yaygın cehaletin tüm sorumluluğunu taşımaktadırlar.

Bağımsızlıklarını kazandıktan sonra, Afrika'lı kitleler, ulusal çıkarlarına dayalı

---

olan ülkeler halklarının temel çıkarlarına uygun düşen ve hiç bir ekonomik ve politik tahakküm izi taşımayan bir teknik yardım politikası uygulamalarını sağlamak için bilimsel kadroların yetiştirilmesini gerektirir.

Gelişmekte olan ülkelerin en iyi bilim adamları ve diğer aydınları sistematik bir şekilde Birleşik Amerika ve diğer kapitalist ülkeler tarafından cazip iş teklifleri ve başka maddî avantajlarla ayartılmak istenirler. Bu suretle bu yoksul ülkeler, eğitimlerine fakir ulusal bütçelerinden büyük kaynaklar harcadıkları bu insanları yitirirler ve ülkenin kültürel ve üretici potansiyeli zayıflar. Öğretmen kuruluşları bu beyin göçüne bir son vermek için ellerinden geleni yapmak zorundadırlar.

Bu Asya Kollokyuma katılmış olanlar ayrıca FİSE'ye ve onun öğretmen hareketinde uluslararası eylem birliğini kurmaya öğretmenlerin maddî ve manevî ihtiyaçlarını karşılamaya ve yukardan beri belirtilen tüm ülkülerin gerçekleştirilmesi yolunda öğretmenlerin eylemlerini yoğunlaştırmaya yönelik mücadelesine güvenlerini de ifade etmişlerdir.

Son olarak, ulusal ve uluslararası tüm öğretmen kuruluşlarının bu amaçların gerçekleştirilmesi için FİSE ile işbirliklerini güçlendirmeye çağırırlar.

Çeviren : Şiar YALÇIN

okul sistemlerinin kurulmasını, yani işçileri teknik, bilimsel, sosyal ve kültürel kalkınma için gerekli tüm nitelik ve yeteneklerle donatacak araç ve olanakların sağlanmasını istediler.

Bunun içindir ki, 1961'de UNESCO'nun himayesi altında toplanan tüm Afrika Eğitim Bakanları, 1980 yılına kadar evrensel bir zorunlu ilköğrenimi sağlayacak bir planın uygulanmasına karar verdiler. Fonksiyonel okur-yazarlık konulu bu seminerimizde, Afrika Eğitim Bakanları toplantısının üzerinden 10 yıl geçtikten sonra, bu planın uygulanmasında elde edilen başarıları özetlemek yararlı olacaktır. Önce gerçekleştirilen amaçları tartışmak için nicel bir özetleme: İlköğrenimin yaygınlığı ve süresi, öğrencilerin sosyal kökeni, okul binası yapımı, öğretim araç ve gereçleri ve özellikle kitap sağlama olanakları, öğretmen sayısı, okulların coğrafî dağılımı, vb... Sonra da nitel sonuçların özetlemesi; Programların içeriği, kullanılan dil, öğretmenlerin yetişme düzeyi, koşullara uyma, sonuçların değerlendirilmesi, öğrenci firesi, okul bırakan ya da bitiremeyen öğrencilerin geileceği, v.b...

Bunların en önemli sorunlarıdır, zira ilköğretimin ihdası cehaletin kökünün kazılmasının temel şartlarından biridir.

Bu alanda elde edilen başarılar ülkeden ülkeye değişmektedir. Birleşik Arap Cumhuriyeti, Cezayir, Gine, Sudan ve Portekiz sömürgelerinin kurtarılmış bölgelerinde iyi kötü olumlu sonuçlar alınmıştır. Oysa, Senegal ve Rwanda gibi yeni-sömürgeciliğin tahakkümü altında bulunan, Fas gibi gerici hükümetler tarafından yöneltilen ya da Güney Afrika gibi ırkçılığın baskısı altında ezilen ülkelerde başarı oranı çok daha düşük olmuştur. Her biriniz belirli ekonomik ve sosyal çerçeve içindeki sonuçları ayrıntılı bir şekilde tahlil etmekle büyük yararlar sağlayabilirsiniz.

1961'de yapılan Eğitim Bakanları Toplantısı ayrıca 1980 yılına kadar ilkokul öğrencilerinden % 20'sinin orta okullara ve toplam 300.000 kişinin üniversitelere gideceğini tahmin etmiştir. Geniş tartışmalara konu yapılmasa dahi, bu planın öğretmenlerin eğitimi üzerindeki etkisini değerlendirmek çok ilginç olacaktır. UNESCO'nun tüm araştırmaları ve sosyalist ülkelerle gelişmiş kapitalist ülkelerin öğretmen sendikalarının deneyleri, öğretmenler için orta dereceli öğretimin ve bunu izleyecek bir kaç yıllık yüksek öğretimin, ve ayrıca pratik ve teorik meslekî eğitimin zorulu bulunduğunu göstermiştir.

UNESCO-ILO'nun Öğretmenlerin Statüsüne İlişkin Tavsiyelerinin 21. maddesinin birinci pragrafı şöyle demektedir:

«Bütün öğretmenler üniversitelerde ya da üniversite seviyesindeki enstitülerde, daha olmazsa özel öğretmen yetiştirme kurumlarında genel, özel ve pedagojik konularda yetiştirilmelidirler.»

«Bütün öğretmenler» deyimi ilkokul öğretmenlerini de kapsamaktadır.

Eğitim alanında elde edilen önemli başarılara bakılacak olursa, kapitalist olmayan yoldan kalkınma kuşkusuz kalkınma metodlarının en iyisidir. Bu yolu izlemiş olan ülkeler yabancı tekellerin etkisinden geniş ölçüde ya da tamamen kurtulmuşlar ve ulusal ihtiyaçları ile toplumun çıkarlarına dayalı ekonomik planlar yapmışlardır. Eğitimi nicel ve nitel bakımdan geliştirmedikçe, teknik ve bilimsel kalkınmayı hızlandırmak olanaksızdır. Birleşik Arap Cumhuriyeti bu konuda ilginç bir örnektir. İlköğretim parasız ve 6 ile 12 yaşları arasında zorunludur. 1952'de, ilk ve orta dereceli okullara devam eden öğrencilerin sayısı 1.800.000'du; bu yıl bu sayı 6.000.000'a ulaşmıştır ve bunun % 80'i işçi ve köylü çocuklarıdır. Üniversite öğrencilerinin sayısı da aynı dönem içinde altı katına çıkmıştır. (% 68'i bilimsel ve teknik dallarda olmak üzere).

Üstelik bütün bu başarılar, işgal edilen toprakların kaybına ve İsrail saldırı savaşının BAC hükümetini millî savunma masraflarını karşılamak için askerî bütçeye ek ödenekler koymaya zorlayan diğer sonuçlarına rağmen mümkün olabilmiştir.

Birinci aşamayı atlatmak için, bizce, Afrika ülkelerinin öğretmen sendikaları, parasız ve zorunlu ilköğretimin gerçekleştirilmesi için baskılarını sürdürmeleri ve bu arada özellikle ilköğretimin çerçevesi, içeriği, kullanılacak dil, ilkokul öğretmenlerinin eğiti-

mi ve sosyal durumu, okul binalarının yapımı ve donatımı üzerinde durmalıdırlar. Eylem biçimleri özel ulusal koşullara bağlı kalacaktır kuşkusuz, ancak bütün ülkelerde başarı olanağı, bu eylem biçimleri evrensel eğitim hakkı ile ilgili sosyal gruplar, özellikle sendikalar, köylü ve kadın kuruluşları tarafından saptandıkları ölçüde büyük olacaktır.

Bu, bütün kıtalar içinde en yüksek cehalet oranına sahip olan Afrika'da bu musibetin kökünün kazınması yolunda büyük bir adım teşkil edecektir.

UNESCO istatistiklerine göre, 1960'da cehalet oranı Batı Afrika'da % 88,2, Doğu Afrika'da % 84, Orta Afrika'da % 78,5, Kuzey Afrika'da % 81,5 ve Güney Afrika'da % 49,8 idi. Kuşkusuz dünyadaki cehalet oranı hafifçe düştüğüne göre bu yüzdeler bugün biraz azalmıştır, ancak dikkatimizi çekmesi gereken nokta cahil sayısının mutlak planda durmadan artmasıdır. Bu da ilköğretim yetersizliğinden, öğrencilerin fire vermesinden, demografik büyümeden ve yeteri kadar iyi sonuçlar vermeyen yanlış okuma-yazma kampanyalarından ileri gelmektedir.

Bu son nokta üzerinde, uluslararası kuruluşlar, BM Genel Kurulunda olsun, Afrika için Ekonomik Komisyonunda olsun, UNESCO genel konferanslarında olsun, bildiri, tavsiye ve kararlar kabul etmekten geri kalmamışlardır. Afrika hükümetleri tarafından kabul edilmiş olan belgeler, cehalet oranının çok yüksek bulunduğu milletlere çağrı veya tavsiyelerde bulunarak kaynak ve enerjilerini seferber etmelerini ve bunları etkin ve kararlı eylemlere yönetmelerini istemekte, ya da okur-yazarlığın ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmanın esaslı bir faktörü olduğunu, cehaletin azaltılması ve giderek büsbütün ortadan kaldırılması için daha yoğun ve ortak çabaların harcanması gerektiğini ilân etmektedir.

Nitekim, UNESCO Genel Müdürü, Uluslararası Eğitim Yılını açan 1970 Yeni Yıl mesajında şunları söylemişti:

«Cehalet konusunda, insan olanaklarının bu en büyük, en rezil israfı konusunda nasıl susabilirim: O cehalet ki bugün hâlâ insanlığın üçte birini modern uygarlığın eşiği dışında tutmakta, çaresizliğe boğmaktadır? Bu kara ekeyi yeryüzünden silmeye ne zaman karar vereceğiz?»

Bu girişin başında metoddan söz ettik. Bunu tartışmak kuşkusuz zorunludur. Bu amaçla sizlere, Dünya İşçi Sendikaları Federasyonu tarafından 1969 Mayıs'ında düzenlenen **Fonksiyonel Okur-Yazarlık Dünya Konferansının kaleme aldığı bir belgeyi sunmuş bulunuyoruz: Fonksiyonel Okur-Yazarlık Anayasası.**

Bir giriş ve ilkeler açıklaması kısmından sonra, Anayasa, Konferansın genel eğitimin ve eğitim sisteminin ayrılmaz bir parçası saydığı fonksiyonel okur-yazarlık kavramını ve içeriğini formüle etmektedir. Hiç kuşkusuz sizin deneyleriniz, bu Anayasanın içeriğinin çeşitli Afrika ülkelernin özel şartlarına uyup uymadığını bize gösterecektir.

Fakat öyle sanıyoruz ki, burada tartışılması gereken en önemli sorunlardan biri, elde edilen sonuçlar ve hali hazırdaki somut durumdur. Neden kimi ülkelerde iyi sonuçlar alınmakta, kiminde ise fazla bir başarıya ulaşılamamaktadır? Eğitim bütçelerinin, ekonomik ve malî olanakları sonuna kadar zorladığından emin olabilir miyiz? Ekonomik sorunlara eğiliyor muyuz? Ulusal kaynaklar kimin elindedir? Uluslararası tekeller dünya pazarlarını ne şekilde idare ediyorlar ki, fiatlar onlar için kâr sağladığı halde bazı Afrika ülkelerinin ekonomilerine hiç bir şey getirmiyor?

Kimi Afrika Ülkelerinin Avrupa Ekonomik Topluluğu ile ortaklığı ekonomilerinin ulusal kalkınmasını frenlemiş ve okur-yazarlık kampanyalarına daha büyük fonlar ayrılmasını engellemiştir. Tarımın makinalaşması vasıflı bir köylü emek gücünün yetiştirilmesini gerektirmektedir. Üstelik, toprağın köylülerin mülkiyetinde bulunması, toprak reformunun köylülere üretimlerinin gelişmesini bizzat kontrol etme hakkını sağlaması henüz gerekli bulunmaktadır. Tarımda kapitalist kalkınma yolu çiftçi kitleleri arasında eğitimin yaygınlaşmasına izin vermemektedir.

Afrika'da yeni-sömürgeci ve gerici iktidarların kitlelerin okur-yazar olmasında bir çıkarları yoktur, çünkü bu takdirde on-

lar artık sömürüye boyun eğmeyecek, cehalet, açlık ve fukaralığın üstesinden gelmek için halk iktidarının şart olduğunu çabucak anlayacaklardır. Ulusal Kurtuluş Cephesi Güney Vietnam'ın kurtarılmış bölgelerinde ne yapıyor? Bir yandan Amerikan saldırısına karşı koyarken ve bağımsızlık için savaşırken, bir yandan da, savaşın yol açtığı bütün tahribata rağmen, eğitim alanında kalıcı zaferler kazanmaktadır. Tüm bölgeler, eyaletler tamamen okur-yazar hale gelmektedir. Zaman zaman dil güçlüklerinden, Afrika'da konuşulan çok sayıda lehçelerden yakınıldığına tanık oluyoruz. Oysa, Vietnam'da da 17 ulusal azınlığın kendi yazılı dilleri bulunmakta ve okullar hem uusal ortak dilde hem de yerel lehçelerde eğitim sağlamaktadırlar.

Öte yandan, Laos'un kurtarılmış bölgelerinde de 1970-71 ders yılının açılışından bu yana ilk üniversite sınıfları faaliyete geçmiş bulunmaktadır. Bu gibi sonuçlar elde etmek için kalabalık bir nüfusa sahip olmak şart değildir: Laos'un sadece 3 milyon nüfusu vardır. Bazı Afrika ükelerinin hükümetleri tarafından kitle okur-yazarlık kampanyalarına girişmemek için ileri sürdükleri özürlerden hiç biri geçerli değildir. Portekiz sömürgecilerinin kurtarılmış bölgelerinde elde edilen başarılar da buna tanıktır.

Bu giriş, seminerimizde tartışılacak olan tüm sorunları ele almak iddiasında değildir. Sizlere gönderdiğimiz soru kâğıtları dikkatinize sunmayı gerekli gördüğümüz belli başlı sorunları ortaya koymaktadır.

Bu konuşmam tartışmalarımızın sadece anahatlarını belirtmek amacını gütmektedir. Sizler ülkelerinizin gerçlkelerini elbette daha iyi bilirsiniz ve kuşkusuz birçok önemli noktalara belki de hiç değinmediğimizi göreceksiniz. Bu girişte sadece cehalete karşı savaşı ülkelerimizin sosyo-ekonomik çerçevesine oturtmaya çalıştık. Öğretmenler ve örgütleri cehaletin kökünü kazımaya tek başlarına muktedir değildirler. Bunun sorumluluğu iktidar sahibi hükümetlere düşer. Ancak öğretmen sendikalarının da bu savaşı başlatmak ve örgütlemek çabalarına katılmaları ve sorumluluklar yüklenmeleri gerekir.

Öğretmenlik mesleğinin niteliği Afrika'lı öğretmenlerin aşağıdaki hususlarda önemli bir rol oynamalarını gerekli kılmaktadır:

— Zamanlarının bir kısmını okuma-yazma kursları düzenlemeye ve okuma-yazma öğretmenleri yetiştirmeye ayırmak;

— Ulusal okur-yazarlık komitelerine öğretmen sendikalarının da alınmasında ısrar etmek ve bu kampanyaların başarısına katkıda bulunmak;

— Cehaletin hızla ortadan kaldırılması için ulusal merkezler, kadın, gençlik ve öğrenci kuruluşları ile el ele vererek yeterli malî kaynak ve gerekli araç ve gereçlerin sağlanması yolunda baskı ve girişimlerde buunmak.

Bu dâvaya öteden beri ne derecede bağlı bulunduğumuzu biliyoruz; seminerimiz, yirminci yüzyılın alnında bir kara leke gibi duran cehalet illetinin yeryüzünden silinmesinde bir yeni aşama olmalıdır.

Çeviren : Şiar YALÇIN

(*) Öğretmen Sendikalarının Fonksiyonel Okur-Yazarlığı Gerçekleştirmedeki Görevleri Konusunda Afrika Semineri, Hartum, 15-17 Mart 1971.

çıktı
hukuk yazıları
AV. HALİT ÇELENK
töb-der yayınları
ikinci kitabı
isteme adresi:
GAZİ MUSTAFA KEMAL BULVARI 14/1 ANKARA
lider reklam

ARTI DEĞER

«Artı-değer işçinin emeğiyle (çalışmasısyla) kendi işgücünün değerini yarattıktan sonra ve işgücü metaının değerinden fazla olarak yarattığı ve üretim araçları sahibi olan kapitalistin —karşılığında birşey ödemeden— alıp kendine mal ettiği değerdir.»

Bilimde, kapitalist sömürünün temelini meydana getiren «artı-değer» in tanımı böyle yapılmaktadır. Artı-değerin nasıl üretildiğini ve kapitalist sömürünün pratikte nasıl işlediğini daha iyi anlayabilmek için üretim sürecine baştan sona doğru bir göz etmekte yarar vardır.

Bir kapitalist üretim sürecine girdiği zaman yani bir işe giriştiği zaman önce bir fabrika yaptırır veya bunu satın alır. Bu fabrikanın yapımı veya satın alınması için belli bir miktar para yatırır. Daha sonra gerekli tüm üretim araçlarının makineler ve diğer ekipman, hammaddeler, gerekli diğer maddeler, kullanılacak yakıt- sağlanması için çalışır. Ancak bu araç ve gereçlerin bir anlam kazanması ve işe yaraması sadece tek bir koşul altında yani insan emeğinin varlığı sayesinde mümkündür. Emeğin olmadığı bir yerde bütün bu tip servet işe yaramaz, ölü bir halde kalmaya mahkûmdur. O halde kapitalistin ücretli işçilere de öncelikle gereksinimi vardır. Ve yapılacak iş bir çok ücretli işçi bulup üretimi başlatmaktır. İşçiler makineleri çalıştırırlar,, hammaddeleri işlenmiş maddeler haline getirirler, yani meta üretirler. Fabrika sahibi ise bu metaları satar ve eline geçen parayla yeni yeni hammaddeler ve diğer gereksinmeleri alır, ayrıca işçi ücretlerini de öder. Bu sürecin —üretim sürecinin— dış görüntüsü basitçe budur. Üretilen metalar, bunların pazarlanması, elde edilen kazanç ile yeni metaların yapımı için yeni hammaddelerin alımı ve işçi ücretlerinin ödenmesi.

Şimdi olaya biraz daha yakından bakarak üretilen bir metaın değerini saptamaya çalışalım.

Metaın değeri, öncelikle onun üretiminde tüketilen diğer metaların değerini içerir. Daha açıkça söyleyecek olursak sözünü ettiğimiz meta üretilirken hammaddeler işlenmiş dolayısiyle makineler aşınmış ve ayrıca bu makinelerin çalışması için belli bir miktar yakıt kullanılmıştır. Kolaylık olsun diye bunların değerini iş saati ve ayrıca olarak ifade edelim ve fabrikada işçilerin 200.000 iş saatı çalıştıklarını ve bunun da para olarak 4.000.000 TL. olduğunu varsayalım. Yine metaın değerinin kapsamına; fabrikada çalışan işçilerin emeği ile yaratılan «yeni» değer de girer. Burada da, 200 işçinin 100 günlük-günde 8 saat çalışarak - bir mesai sonunda 160.000 iş saati veya 3.200.000 TL.'lık bir değer yarattıklarını kabul edelim.

Bu iki değeri toplayacak olursak, üretilen metaın değeri, (200.000+160.000 : 360.000) iş saatı veya 4.000.000 TL. + 3.200.000 TL. :. 7.200.000 TL. eder.

Özetleyecek olursak, bir fabrikada üretilen bir ürünün değeri; tüketilen maddelerin değeri + bu metaın üretiminde işçilere harcanan emek sonucu yaratılan değere eşittir.

Bu aşamadan sosnra önemli olan ikinci nokta, metaın kapitaliste kaça malolduğu sorunudur. Acaba kapitalist bu ürünün sastışını izleyen ödemelerde gerçekten adaletli mi davranmaktadır?

Makinalar ve üretimde gerekli diğer malzemeler için 4.000.000 TL. ödendiğini ve buna ek olarak ta yeni metaın değerinde 3.200.000 TL. lık emek bulunduğunu var saymıştık.

İşçilere yapılan ödeme gerçekten üretilen metada birikmiş olan 3.200.000 TL. lik emeğe eşdeğer midir?

İşte sorunun can alıcı noktası buradadır. Bu noktayı çözümlediğimiz an, kapitalist sömürüyü çözümlememiş oluruz.

Kapitalist sistem oldukça yüksek bir emek verimliliği gerektirir. Bu emek verimliliği o kadar yüksesktir ki bir işçi, günlük çalışması sonunda kendi varlığını sürdürmesis için gerekli olan çalışmadan (emek) çok daha fazlasını üretir. Bu nedenledir ki bir işçinin çalışması sonunda üretilen değer ile onun işgücü birbirine eşit değildir. İşçinin günlük çalışması sonucu ürettiği değer onun işgücünden daima daha fazladır. Kapitalist çalıştırdığı işçileri *sadece* işgüçlerinin değerini öder. Çalışma günü içinde üretilen metada saklı emek, tüm değer hiç bir zaman ödenmez. Aradaki fark kapitalistin cebine artı-değer yani kâr olarak girer.

Bütün bunlarla ne demek istsiyoruz? Oldukça karışık gibi görünen bu olayı bir örnekle açıklamaya çalışacalım:

Bir işçinin varlığını sürdürmesi için gerekli şeylerin hepsisi yemesi, içmesi, yatması, giymesi vb.... -alabilmesi için günde 80 TL.'na gereksini-

mi olduğunu varsayalım. Önceden de bildiğimiz gibi işçi bu gereksinimi, yani asgarî ihtiyaçlarını sağlamak için çalışmak zorundadır. Yukarda sözünü ettiğimiz fabrikada 200 işçinin çalıştığını kabul etmiştik. O halde kauitalist 100 günlük bir çalışma için işçilere (80X200X100) : 1.600.000 TL. ödenmektedir. Bu değer, 200 işçinin asgsari geçimlerini temin etmek için kendilerine ödenen ücrettir.

Öte yandan yeni üretilen bir metaın 100 günlük işgününde kapitaliste 7.200.000 TL. lık bir değer getirdiğini görmüştük. Bu metaın üretimin de kapitalistin yaptığı toplam harcamalar ise yine yukarıda belirtildiği gibi makina ve diğer ekipmana giden 4.000.000 TL. + işçilere ödiyeceği 1.600.000 TL.'dır. Bu iki harcama toplam olarak 5.600.000 TL. eder. Görüldüğü gibi metaın değeri 7.200.000 TL. yapılan harcama ise 5.000.000 TL. dır. Aradaki fark yani 1600.000 TL. kapitalisstin fazladan cebine girmektedir. Dışardan baktığımızda üretim süreci ve harcamalar son derece adaletli görünmektedir. İşçilere ücretleri ödenmekte, gerekli yıpranma vb.. masrafları yapılmaktadır. O halde bu büyük fark, yani kapitalistin cebine giren 1.600.000 TL. nereden gelmektedir?.

Olayı verdiğimiz örneğe bağlı kalarak açıklayalım. Her işçi günde 8 saatlik bir çalışma sonunda 160 TL.lık bir değer yaratmaktadır. Halbuki önceden gördüğümüz gibi, kendisine sadece varlığını sürdürmesi için gerekli olan 80 TL. ödenmektedir. Bu ise 4 saatlik biri çalışmanın sonucudur. Demek ki yalnızca 4 saatlik bir çalışma ile işçi, çalışmasının nedeni olan ve asgarî geçimini sağlıyacak emeği üretmektedir. 8 saati tamamlamak için çalıştığı diğer 4 saatte ise bu miktarın bir mislini daha yaratmakta, yani 160 TL lık bir ücrete karşılık emek üretmektedir. Ama bu ek 80 TL. hiç bir zaman işçiye ödenmez; tersine kapitalistin kârını meydana getirir. Yani 1.600.000 TL. fazlalığın kaynağı bu 4 saatlık artı-emek üreti. midir.

Özetliyecek olursak bir fabrikada çalışan işç işgününün yarısını (örnekte kendisi için çalışarak, diğer yarısını ise -kendisine bu fazla emek ödenmediği için- kapitalist için çalışarak geçirmektedir. Eğer bu fazla emek işçiye ödenseyd bugün kapitalist sömürü, kâr, artı-değer dediğimiz olgular olmayacaktır. Gerçekten adaletli bi ödeme yapılmış olacak, işçi emeğinin gerçek karşılığını almış olacaktı.

Burjuva toplumunda, çalışmadan kazanılmış gelirlerin tümünün kaynağı -fabrikatörlerin, tüccarların, bankacıların, tefecilerin, toprak ağalarının vb.. kârları-işçilerin artı-emeğidir. Bu yüzdendir ki bu sistem savunucularının bütün iddialarına rağmen, bu bozuk düzen sürdükçe işçiler fakir, sömürücüler ise zengin kalacaklardır Çünkü emekçilerin kapitalistlere ürettikleri fazladan emek hiç bir zaman kendilerine ödenmiyecektir.

TAYYAR PINAR İL DIŞINA SÜRGÜN EDİLDİ.

Pazar şubesi yazmanı Tayyar Pınar 27 Mart 1973 günlü Yeni Ortam Gazetesinde yazdığı «Öğretmenin Denetlenmesi» başlığı altındaki yazısı neden gösterilerek, Rize İl Millî Eğitim Disiplin Kurulunun 14.6.1974 tarih ve 236 ssayılı Kararı ile il dışına sürgün edilmiştir.

iş ve meslek egitimi
ismail hakkı tonguç
töb-der yayınlarından ilki olarak çıktı
isteme adr:
GAZİ MUSTAFA KEMAL BULVARI 14/1/ANKARA
lider reklam

BİZE GELEN YAYINLAR

YENİ DERGİ

Aylık Sanat Dergisi

Yıllık Abonesi : 50 TL.

Sayısı : 5 TL.

İsteme Adresi : Ankara Caddesi, Vilâyet Han, Kat : 2, No. : 14

Cağaloğlu/İSTANBUL

Aylık Sanat ve Siyaset Dergisi

Yıllık Abonesi : 75 TL. Altı Aylığı : 40 TL.

Sayısı : 10 TL.

İsteme Adresi : Salkım Söğüt Sok. 20/9

Yerebatan/İSTANBUL

K A P İ T A L

Birinci Cilt, Birinci Kitap

554 Sayfa 35 TL.

İsteme Adresi : Odak Yayınevi, Konur Sok. 4/5

Kızılay/ANKARA

ŞİKAYET

Avukat Halit ÇELENK

14 Ekim seçimlerinden bu yana üyelerimiz üzerindeki yönetsel işlem ve baskıların azaldığı, buna karşılık tertip ve saldırıların yoğunlaştığı görülmektedir. Halkımıza bilim ve ışık götüren, onu aydınlatarak uyandıran, böylece Türkiye insanına en önemli hizmetlerden birini yapan öğretmen; halkın uyanmasından, bilinçlenmesinden sınıfsal çıkarları bozulan egemen ve tutucu güçlerin ve bunların maaşlarının türlü tertipleriyle karşı karşıya kalmaktadır.

İftiralar, tehditler, kişiye ve konuta silâhlı saldırılar, kaçırmalar, yaralamalar, öldürmeye kalkışmalar bu tertiplerin bazılarıdır.

Bu tür saldırılar karşısında üyelerimizin, yasal yollarla haklarını arayabilmesi, saldırganların, tertipçilerin cezalandırılmalarını sağlayabilmesi için şikâyet yol ve yöntemlerini öğrenmesinde kuşkusuz yarar var. Biz burada kuramsal yön ve ayrıntılara inmeden uygulamada yararlı olabilecek oranda «şikâyet»in pratik yön ve yöntemlerini açıklamak ve dilekçe örnekleri vererek üyelerimize yardımcı olmak istiyoruz.

TANIMLAMA:

Şikâyet, işlenen bir suçtan, bir eylemden zarar gören kimsenin, yasaların saptadığı yollarla haklarını araması ve suçluların cezalandırılması için yetkili makamlara başvurmasıdır.

Şubelerimizden genel merkezimize gelen ve üyelerimize yapılan saldırılara ilişkin hukuk yardımı isteklerinde genel olarak iki tür olaya rastlanmaktadır. Saldırılar çok kez kişiler tarafından yapılmaktadır. Bunun yanında yer yer kamu görevlileri yani devlet memurları tarafından işlenen suçlara da rastlanıyor.

Bilindiği gibi yasa, kişiler tarafından işlenen suçlar ile memurlar tarafından görevlerine ilişkin olarak işlenen suçlar arasında şikâyet yol ve yöntemleri bakımından ayırım yapmıştır. Kişiler tarafından işlenen suçlarda şikâyet genel hükümlere göre yapılmakta, memurlar hakkındaki şikâyetler de «Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkat»a göre yapılmaktadır.

Memurun İşlediği Suç :

Eğer memur görevi esnasında suç işlemiş veya bu suç görevinden doğmuşsa bu hallerde şikâyet Memurin Muhakemat Yasasına göre yapılacaktır. Bu yasaya göre yapılacak şikçyetlerin yol ve yöntemleri, itiraz yerleri ve süreleri haber bültenimizde daha önce yayınlanan «Lüzum-u Muhakeme Kararları» başlıklı yazıda açıklanmıştır. Bu hallerde üyelerimizin anılan yazıyı okuyarak şikâyetlerini yapmalarında yarar vardır. (Hukuk yazıları. Halit Çelenk. Sayfa 231).

Kişinin İşlediği Suç:

Kişinin suç işlemesi halinde şikâyet genel hükümlere göre yapılacaktır. Burada iki tür dava yolu söz konusudur:

1) Kişisel dava,
2) Kamu davası.

1) Kişisel dava :

Bu davalar Ceza Yrgılama Usulü Yasasının 344. maddesinde ve bazı özel yasalarda gösterilmiştir. Bu hallerde C. Savcısı kamu yararı görmeyerek dava açmasa da kişinin başvurması ile dava görülür. Aşağıdaki suçların işlenmesi halinde kişisel dava açılabilir:

Suçun türü :
Adî tehdit suçu
Gündüz konut dokunulmazlığını bozma
Başkasının sırrını ifşa
Etkili eylem (Müessir fiil)
Hakaret ve sövme
İzrar ve tahrip

Yasa maddesi :
TCY 191/son
TCY 193/1
TCY 195, 197
TCY 456/4, 459
TCY 480,482
TCY 516/1,518

Bu tür suçların işlenmesi halinde kişisel dava, suçun niteliğine göre Sulh Ceza Hakimine ya da Sorgu Hâkimine dilekçe verilerek açılır. Dava yetkili mahkemece görülerek hükme bağlanır.

Gerçek kişilerin yasal temsilcileri ile tüzel kişiliğe sahip sendika, dernek, Kızılay, THK, siyasal partiler, şirketler gibi kuruluşlar ve elçilikler de kurum başkanlığının ya da temsilcilerinin yazılı başvurması ile dava açabilirler.

Bir derneğin, TCY. nın 480 ve 482. maddelerine göre kişisel dava açabilmesi için kamu yaralamıştır. Sanığın cezalandırılmasını, davaya müderneklerden olması gerekir. (TCY. Madde : 483).

Kişisel davaya konu olabilen suçlar, *suçüstü* olarak işlenirse, ilgilinin şikâyeti üzerine C. Savcisinin kamu davasını açması yasa gereğidir.

Kişisel davalarda, suçüstü hali söz konusu olmasa bile ilgilinin başvurması üzerine C. Savcısı olayda kamu yararı görürse kamu davasını açar. Şikâyetçi ise bu hallerde davaya müdahaleci olarak katılır ve kişisel haklarını ister. Davaya müdahaleci olarak katılma, aşağıda örneği gösterilen ve «müdahale dilekçesi» adı verilen bir dilekçe ile olur. Bu dilekçe mahkemeye verilir. Mahkeme suçtan zarar gören şikâyetçinin müda-

haleci olarak davayı izlemesine karar verir. Böylece şikâyetçi, müdahil davacı olarak davayı izler, delilerini gösterir, tanıklarını dinletir ve tazminat isteğinde bulunur. Davası haklı görülürse mahkeme sanığı cezalandırır ve tazminata hüküm verir. Müdahalecinin kararı temyiz etmeye yetkisi vardır.

C. Savcısı davayı kendisi açmazsa, kişisel davaya yine görülür ve hükme bağlanır. Bu halde de şikâyetçinin dilekçe ile isteyeceği kişisel hak istemleri, örneğin tazminat istemi, karara bağlanır.

2) Kamu davası :

Kişisel davaya konu olan suçlardan kamu yararı görülenlerle, bunların dışında bulunan suçlar hakkında C. Savcısı soruşturma yapar ve yeterli delil varsa kamu davası açar. Şikçyetçi ve suçtan zarar gören kimse, yukarıda açıklandığı gibi kamu davasına müdahaleci olarak katılabilir, delil gösterebilir, tazminat isteminde bulunabilir. Bu halde de müdahalecinin mahkeme kararını temyiz etme yetkisi vardır.

C. Savcısı şikâyetçinin başvurması üzerine yaptığı soruşturma sonunda kamu davasının açılması için mevcut delilleri yeterli görmez ve sanık hakkında takipsizilik kararı verirse şikâyetçinin bu karara karşı itiraz hakkı vardır. Bu itiraz takipsizlik kararının tebliğinden itibaren 15 gün içinde takipsizlik kararını veren C. Savcısının bağlı olduğu Ağır Ceza Mahkemesine en yakın Ağır Ceza Mahkemesi Başkanlığına yapılır. Bu Ağır Ceza Mahkemesinin vereceği karar kesindir. İlgili ancak yeni deliller sağlayabildiği ve gösterebildiği takdirde şikâyetini yenileyebilir.

Dilekçe örnekleri :

Aşağıda müdahale dilkçesi ile şikâyet dilekçelerine birer örnek veriyoruz:

1) Müdahale Dilekçesi Örneği:

.... Hakimliğine

.... (İl veya ilçe adı)

Müdahale İsteyen : .... (Buraya şikâyetçinin adı, soyadı ve adresi yazılacaktır).

Sanık : .... (Buraya sanığın adı, soyadı ve adresi yazılacaktır.)

Müdahale Konusu : Mahkemenizin .... esas sayılı dosyası ile .... aleyhine açılan kamu davasına müdahaleci olarak kabul edilmeme ve sanıktan ...... TL. maddî ...... TL. manevî tazminatın tahsiline karar verilmesi isteğidir.

O L A Y L A R

Dava dosyasındaki soruşturma kâğıtlarından, tabip raporundan ve tanık sözlerinden anlaşılacağı gibi sanık beni ...... gün işimden kalacak oranda yaralamıştır. Sanığın cezalandırılmasını, davaya müdahaleci olarak katılmama karar verilmesini ve sanıktan ...... maddî ve ...... manevî tazminatın tahsiline karar verilmesini saygı ile dilerim.

Tarih : ....../....../197...

.... *(Şikâyetçinin adı, soyadı, imzası)*

2) Şikâyet Dilekçesinin Örneği:

.... C. Savcılığına (1)

.... (İl veya ilçe adı)

Şikâyetçi : .... (Buraya şikâyetçinin adı, soyadı ve adresi yazılacaktır).

Sanık : .... (Buraya sanık ya da sanıkların adları, soyadları ve adresleri yazılacaktır.)

Suç : Bıçakla öldürmeye kalkışma.

Suç tarihi : .... (Buraya suçun işlendiği tarih ve belli ise saat yazılacaktır.)

O L A Y L A R

1) .... gününde, ... denilen yerde sanık yolumu keserek cebinden çıkardığı kama bıçağı ile iki kez göğsüme vurmuş ve beni göğsümün iki yerinden ağır biçimde yaralamıştır.

2) Sanık ile aramda daha önce bir olay geçmemiştir. Kişisel olarak bir düşmanlığımız da yoktur. Ancak tanık sözlerinden de anlaşıldığı gibi sanık, ... nin tertip, tahrik ve teşviki ile bu suçu işlemiştir.

3) Aşağıda ad ve adreslerini gösterdiğim tanıklar olayı görmüşler ve sanığın beni yaraladığına tanık olmuşlardır.

4) Hükümet tabibi tarafından verilen rapor da yaraların kesici bir âletle yani kama bıçağı ile meydana geldiğini ve 3 ay işimden kalacak biçimde benim için hayatî tehlike yarattığını göstermektedir.

5) Suçun işleniş şekli, bıçağın göğüs gibi hayatî bir nahiyeye yöneltilmesi, iki kez vurulması ve yaranın hayatî tehlike teşkil etmesi, sanığın öldürmek amacı ile hareket ettiğini göstermektedir.

S O N U Ç :

Sanık hakkında gerekli soruşturmanın yapılmasını, tanıkların dinlenmesini ve kamu davası açılmasını saygı ile dilerim. (2)

....../....../1974

Şikâyetçi

Adı, Soyadı ve İmzası

---

(1) Bu dilekçe örneği genel hükümlere göre soruşturma yapılması istemleri için hazırlanmıştır. Eğer suç işleyen kişi memur ise ve suç göreve ilişkin veya görevden doğuyorsa, bu takdirde dilekçe «Lüzum-u Muhakeme Kararı» yazısında açıklandığı gibi memurun sıfatına göre Kaymakamlığa, Valiliğe ya da İçişleri Bakanlığına verilecektir.

(2) Burada «Olaylar» bölümünde nelerin yazılması gerektiği özet olarak ve basit bir biçimde açıklanmıştır. Dilekçenin bu bölümünde olayın özelliğine göre açıklamalar yapılmalı, varsa yazılı belgelere dayanılmalı, belgelerin örnekleri diekçeye eklenmeli, tabip raporu doyurucu değilse ya da gerçeğe uymuyorsa itiraz edilmeli, Adlî Tıp incelemesi istenmeli, ispat delilleri ortaya konulmalı ve yarar varsa olay yerinde keşif yapılması istenmelidir.

Genel Kurulumuza Gelen Tellere Divan Başkanlığınca Verilen Cevaplar

II. Olağan Kurultayımız sürerken pek çok kutlama mesajı aldık. Bunlar toplumda yalnız olmadığımızın canlı birer kanıtıydılar. Bizi güçlendiren mesajları tek tek yanıtlama olanağı bulamadık. Çalışmalarımıza iyi dilek mesajları ile katılanların tümüne teşekkür eder, saygılar sunarız.

II. Olağan Genel Kurul
Başkanlık Divanı

★

SAYIN BÜLENT ECEVİT
BAŞBAKAN
ANKARA

TÖB-DER II. Olağan Kurultayına yolladığınız kutlama telgrafını aldık. Kurultayımıza gösterdiğiniz yakın ilgi delegelerimiz arasında sevinç ve güven yarattı. Hükümetinizin halktan yana girişimleri, halkımızın demokratik özlemleri doğrultusundaki uygulamalarınız Türkiye öğretmenlerince kıvançla izlenmektedir.

Size TÖB-DER II. Kurultayının başarı, mutluluk dileklerini sunarım. Saygılarımla.

Fevzi Çimen
TÖB-DER II. Kurultay Başkanı

SAYIN FERDA GÜLEY
Ulaştırma Bakanı
ANKARA

Kurultayımıza yolladığınız başarı teliniz ve gösterdiğiniz ilgi nedeniyle teşekkür eder, TÖB-DER II. Kurultay delegelerinin başarı dileklerini sunarım. Saysgılarımla.

Fevzi CİMEN
TÖB-DER II. Kurultay Başkanı

★

SAYIN DENİZ BAYKAL
Maliye Bakanı
ANKARA

Kurultayımıza gösterdiğiniz yakın ilgi nedeniyle teşekkür eder, TÖB-DER II. Kurultay delegeleri adına başarı dileklerimi sunarım. Saygılarımla.

Fevzi CİMEN
TÖB-DER II. Kurultay Başkanı

★

SAYIN MUSLİHİTTİN YILMAZMETE
Gençlik ve Spor Bakanı
ANKARA

Kurultayımıza gösterdiğiniz ilgi nedeni ile teşekkür eder, delegeler adına başarı dileklerimi sunarım.

Fevzi Cimen
TÖB-DER II. Kurultay Başkanı

SAYIN FAKİR BAYKURT
37. Sokak Karakol Durağı 21/4
Bahçelievler/ANKARA

II. Olağan Kurultayımızda sizi aralarında göremeyen delegelerimiz, rahatsızlığınız nedeni ile üzüntülerini bildirmişlerdir.

TÖB-DER II. Olağan Kurultayı adına geçmiş olsun der, başarı dileklerimi sunarım.

Fevzi Çimen
TÖB-DER II. Kurultay Başkanı

★

SAYIN ÖMER ASIM AKSOY
Türk Dil Kurumu Genel Yazmanı
ANKARA

Tüm sosrunlarımızı öz dilimizle, kendi sözcüklerimizle konuşup yazabilmemiz konususndaki çok verimli çabalarınızı TÖB-DER olarak kıvançla izliyoruz. Kendi konularımız içindeki devrimci girişimlerimiz sırası da en büyük dayanaklardan birini de ülkemizin tek güçlü öğretmen örgütü olan TÖB-DER'de, onun üyelerinde bulacaksınız.

Türk Dil Kurumuna, dil yoluyla devrimlere getireceği katkı çabalarında başarılar diler, saygılar sunarım.

Fevzi ÇİMEN
TÖB-DER II. Kurultay Başkanı

★

SAYIN MUSTAFA TİMİSİ
Birlik Partisi Genel Başkanı
Sivas Milletvekili
ANKARA

Derneğimizin devrimci, toplumcu, Atatürkçü çabalarına gösterdiğiniz yakın ilgi, Kurultayımızca sesvinçle karşılandı.

Size II. Olağan Kurultayımızın başarı dileklerini iletir, saygılar sunarım.

Fevzi ÇİMEN
TÖB-DER II. Kurultay Başkanı

★

TÜRKİYE SOSYALİST İŞÇİ PARTİSİ
Genel Başkanlık Kurulu
İSTANBUL

TÖB-DER şimdiye dek izlediği halkçı tutumunu yasaların elverdiği ölçüde bundan böyle de sürdürecektir.

II. Olağan Kurultayımrza gösterdiğiniz ilgiye teşekkürler eder, başarı dileklerimle saygılar yollarım.

Fevzi Çimen
TÖB-DER II. Kurultay Başkanı

SAYIN TEOMAN ÖZTÜRK
Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Başkanı
Konur Sokak 17/6/ANKARA

Ülkemizde demokrasinin çağdaş bir anlayışla yerleşik halkın mutluluğu için işleyen bir düzen olarak gelişmesinde kardeş örgütlerin birbirlerine omuz vererek dayanışmaları onları daha güçlü kılacaktır. Halktan yana örgütlerin bu güçbirliği demokrasinin önündeki engelleri daha çabuk kaldırabilir İnsanların kafalarına yerleştirilmek isstenilen karanlıklar daha çabuk yok edilebilir.

TÖB-DER'in kardeş örgütlerce desteklenmesi bize kıvanç vermektedir. Başarı dileklerimle saygılar sunarım.

Fevzi Çimen
TÖB-DER II. Kurultay Başkanı

SAYIN KEMAL SÜLKER
DİSK Genel Sekreteri
DİSK Genel Merkezi Merter Sitesi
İSTANBUL

Kurultayımıza yolladığınız başarı telinizi aldık.

TÖB-DER ile DİSK ülkemizde hak arama özgürlüğünün demokratik, yasal güvenceleridir. Kurultayımıza gösterdiğiniz yakın ilgi, hak arama çabalarında delegelerimize büyük güven vermiştir.

Size başarı dileklerimle saygılar sunarım.

Fevzi Çimen
TÖB-DER II. Kurultay Başkanı

SAYIN CEMAL AKIN
Tüm Belediye ve Hizmet İşçileri Sendikası Genel Başkanı
Rüzgârlı, İbrahim Müteferrika Sok. 4/208
Ulus/ANKARA

II. Kurultayımıza yolladığınız mesaj delegelerimizce ilgiyle izlenmiştir. Çalışan kesimlerin örgütleri eliyle de dayanışabilmelerinin yasal olanakları gene yasal yollardan aranmalı, toplumuzun her kesimindeki çalışanlar birbirlerine omuz verebilmelidirler.

Size başarı diler, saygılarımı susnarım.

Fevzi Çimen
TÖB-DER II. Kurultay Başkanı

SAYIN DİNÇER DOĞU
Kimya-İş Sendikası Genel Başkanı
İSTANBUL

Kimya-İş Sendikasının TÖB-DER II. Kurultayına gösterdiği yakın ilgiye teşekkür eder, başarılar dilerim. Saygılarımla.

Fevzi Çimen
TÖB-DER II. Kurultay Başkanı

SAYIN ERDOĞAN BALCI
Hava-İş Sendikası Genel Başkanı
Bakırköy/İSTANBUL

İlginize teşekkür eder, II. Kurultayımız delegeleri adına başarı dileklerimizi sunarız. Saygılarımla.

Fevzi Çimen
TÖB-DER II. Kurultay Başkanı

SAYIN CEVAT ALKAN
Teknik Öğretmenler Derneği Genel Başkanı
Menekşe Sokak 6/3 Yenişehir/Ankara

TÖB-DER her konuda çağdaş verilere uymayan yasal kısıtlamaların yine yasal yollardan kaldırılması konusunda elinden geleni yapacaktır. Sendikal haklarımıza yeniden kavuşmamız en önemli örgüt sorunlarımız olacaktır.

Her türlü haklarımızın geliştirilip alınabilmesi, hem ülkemizin öğretmen topluluğunun teker teker kendi aralarında, hem de bir örgüt içinde dayanışmanın sasğlanmasısyla kolaylaşır. Çağımızda hemen hemen her sorunun çözümü bireylerin güçlü örgütler içinde etkinleşmesiyle başarılabilmektedir.

Bu anlayışla size TÖB-DER II. Olağan Kurultayının başarı dileklerini iletir, saygılar sunarım.

Fevzi ÇİMEN
TÖB-DER II. Kurultay Başkanı

SAYIN MUSTAFA KEMAL CAN
Halkevleri Şube Başkanı
Beykoz/İSTANBUL

Daha güzel bir dünya, mutlu bir halk için uğraşlarımıza yandaşlığınızı bildiren başarı telinizi aldık.

II. Olağan Kurultayımızın başarı dilekleriyle birlikte size saygılar sunarım.

Fevzi ÇİMEN
TÖB-DER II. Kurultay Başkanı

SAYIN AYDOĞAN GEZER
Türk Sağlık İşçileri Sendikası
ANKARA

Mesasjınızı aldık. II. Kurultayımıza gösterdiğiniz ilgiye teşekkür eder, başarılar dilerim.

Fevzi Çimen
TÖB-DER II. Kurultay Başkanı

SAYIN ÖZCAN KESKEÇ
Necatibey Cad. Sezenler Sok. Lozan Ap. 2/14
Yenişehir/ANKARA

II. Kurultayımıza SOSYAL-İŞ'in gösterdiği yakınlığa teşekkür eder, başarı dileklerimle saygılar sunarım.

Fevzi Çimen
TÖB-DER II. Kurultay Başkanı

YAZ OKULU ÖĞRENCİLERİNİN DİLEK VE ÖNERİLERİ

Bizler İzmir Eğitim Enstitüsünde açılan yaz okulu öğrencileriyiz. Sorunlarımızı örgütümüzü ve ilgililere iletmeyi yararlı gördük. Yaz okullarına katılmamızın nedeni mesleğimizde daha iyi yetişmek, birikimimizi çoğaltmak, halkımıza ve öğrencilerimize daha yararlı olmaktır. Bilindiği gibi ülkemizin eğitim olanaklarından en az yararlanan Doğu bölgemizdir. Biraz ivedilikle hazırlanan ancak iyi niyetinden şüphe etmediğimiz Yaz Okulları uygulaması özellikle bu bölgeye öğretmen göndermeyi, öbür yönü ile de Temel Eğitim Okullarına öğretmen yetiştirmeyi amaçlamamaktadır. Ancak uygulamada bize sağlanan sadece kuru bir derslikle öğretmendir. Okul yöneticilerinin bize karşı tutumu anlamsız ve katıdır. Öğrenim gördüğümüz okularda bize yer, yeme, içme, yatma olanakları sağlanmıyor. Bu yüzden arkadaşarımızın önemli bir kısmı geri dönmekte, bir kısmı da karamsarlık içine düşmektedirler.

Yaz Okullarının işlerlik kazanması ve buralarda öğrenim gören öğretmenlerin sorunlarının çözümlenebilmesi için aşağıya düşüncelerimizi sıralıyoruz :

1 — **Yaz okulları yönetmeliğinin tam olarak aydınlığa kavuşturulması,**

1 — **Bu yönetmelik hazırlanırken aşağıdaki önerilerimizin dikkate alınması :**

a) **Altı yıllık sürenin kısaltılması: Programın uygulanmasındaki zaman kısıtlılığını gidermek için başlatılan öğretimin çeşitli araçlarla görev yerlerimizde devam ettirilmesi.**

b) **Okullarda ders geçme sisteminin uygulanması.**

c) **Üç yıllık öğretimin sonunda atanması yapılacak öğretmenlerin seçtikleri branşlarda görevlendirilmesi.**

d) **Seçtikleri dallarda görevlendirilen öğretmenlere zorunlu ders saatleri dışında okuttukları dersler için ücret ödenmesi.**

e) **Atanma ve nakillerin üç aylık öğretim sonunda gidecekleri okulların Millî Eğitim Bakanlığınca saptanarak yapılması.**

f) **Okullara devam eden öğretmenlerin askerlik durumlarının açıklığa kavuşturulması.**

g) **Atanmalarda eş durumlarının gözönünde bulundurulması.**

h) **Yaz Okullarına katılan öğretmenlerin yemek ve barınaklarının devletçe karşılanması, bunun için okulların açıldığı illerdeki okul ve yurt tesislerinden yararlandırılacakları gibi üç aylık süre için belirli bir miktar paranın ödenmesi. Okul yerine gidiş-geliş ücretlerinin devlet tarafından karşılanması.**

j) **Yılın 9 ayında öğretmenlik, üç ayında da öğrencilik yapmamız nedeniyle dinlenme olağanağının sağlanması amacıyla en uygun ay olan Haziran ayının tatil ayı olması.**

TÖB-DER Artova Şb. Bşk.
Aydın Nefesoğlu
Resim Böl. A.
(İ m z a)

İsmet Eyüboğlu
Türkçe Böl. A.
TÖB-DER Maçka Şb.
(İ m z a)

Ahmet Gençoğlu
Sosyal Bilg. Böl. A.
TÖB-DER Aydın Şb.
(İ m z a)

Osman Hatipoğlu
İngiliz Böl. A.
TÖB-DER Acıpayam Şb. B.
(İ m z a)

Mehmet Yeşilyurt
Fransızca Böl. A.
TÖB-DER Sincanlı Şb.
(İ m z a)

HALKIN GÜCÜ

(Baş tarafı sayfa 1'de)

görerek bu girişimleri saptırıyor, halkımızın öz gücü ve ülkemizin olanaklarıyla ulusal ağır sanayimizin kurulmasını «halk» gücünden korktukları için engelliyorlardı.

Emperyalizmin II. Dünya Savaşından sonra yarattığı şartlar, ülkemizde de etkisini gösterdi. Bu şartlar çıkarlarını ulusal çıkarlardan yeğ tutan «gayri millî» güçlerin iktidarı ele geçirmelerini ve giderek emperyalizmle tamamen bütünleşmelerini sağladı. Ve çifte sömürüye uğrayan halkımızın emeği, ülkemizin yeraltı, yerüstü kaynakları bugüne dek çar-çur edildi.

Bilinen bu gerçekleri şunun için dile getirdik :

Emperyalizmin güdümündeki faşist Yunan Cuntasının, ağababalarının emriyle Kıbrıs'ın toprak bütünlüğünü, bağımsızlığını, Kıbrıs'ta yaşayan Türk ve Rum halklarının özgürlüğünü hiçe sayarak gerçekleştirdikleri dikta yönetimine karşı, barışçıl çözüm yolu aramak için sonuna dek uğraşan Ecevit'in yanında,, İngiltere Başbakanı Vilson'un kendi Dışişleri Bakanına; «Türkler adaya çıkartma yapılabilir mi?» sorusunu sormasıdır.

Tarihin bir döneminde, bir İngiliz yetkilisi; «siz yine bize muhtaç olacaksınız» der. Aradan elli yıl gibi bir zaman geçtikten sonra, gene ayni ülkenin başbakanı, Başbakanımızın yanında, «Türkler adaya çıkartma yapabilirler mi?» diye kendi Dışişleri Bakanına sorar.

Şimdiye dek egemen güçlerin dümen suyundan gidenler, bundan sonra akıllarını başlarına alacaklar mı bilemeyiz! Bildiğimiz ve doğru olan odur ki, bugüne dek ulusal ağır sanayi, ulusal politika, emperyalizm ve sömürüden sözedenlere hep kem gözle bakıldığıdır. Fakat tüm olaylar, tüm gelişmeler bunlardan sözedenlerin gerçekten yurtsever olduklarını, gerçekten doğru ve haklı olduklarını kanıtlamıştır.

Kıbrıs'a yapılan barış hareketi ile bağımsızlıktan ve demokrasiden yana olan halkımız, emperyalizme ve onun uzantısı olan faşizme karşı kendi gücü ile neler yapabileceğini de bir kez daha göstermiş oldu. Yeter ki bu güç, ulusal çıkarlarımız için kanalize edilsin. Yeter ki, bu güç, bu «halkın» gücü emperyalizmin ve onunla bütünleşen egemen güçlerin çıkar aracı olmasın.

Bilinen bir gerçek; kampanyalarla, vakıflarla ulusal ağır sanayinin ve bu sanayiye bağlı diğer sanayi dallarının kurulamayacağıdır. Bu kampanyalar halkımızın kararlılığına, azmine ve gücüne ancak teşvik ve yardımcı olabilir. Başka bilinen bir gerçekde, emperyalizm, hayat damarlarını besleyen geri bıraktırdığı ülkelerde, kolay kolay ulusal sanayinin kurulmasını istemediğidir. Ulusca bağımsızlığın ne demek olduğunun daha çok bilincine vardığımız, ülkemizde demokrasiyi daha da güçlendirme dönemine girdiğimiz bu günlerde ulusca, ulusal çıkarlarımıza dönük çabalara girişmemiz, halkımızın tüm gücünü ulusal çıkarlar için seferber etmemiz zorunludur. Emperyalizmden ve onunla bütünleşen egemen güçlerin, etkisinden ve sömürüsünden arınan «halk» gücü, ulusal ağır sanayiyi ve buna bağlı diğer sanayi dallarını kuracak ve o zaman ülkemiz gerçekten daha bağımsız, gerçekten daha demokratik ve daha özgür insanların yaşadığı bir ülke olacaktır...

TÖB—DER ŞUBELERİNİN TÜM YURTTA HALK ÇOCUKLARI İÇİN AÇTIĞI PARASIZ KURSLAR BAŞARIYLA SÜRDÜRÜLMEKTEDİR

(Baş tarafı sayfa 1'de)

TÖB—DER olarak, biz öğrencilerin iş yerinde, iş aracılığıyla ve üretim için eğitilmesinden, ekonomik, sosyal, kültürel ve politik bakımlardan geliştirilerek yönetime ağırlıklarını koymasından yanayız. Öğrenciler sınıfta, işyerinde ve fabrikada yetiştirilmelidirler ve ikinci bir kursa gerek kalmamalıdır. Bu ise her bireyin yetenekleri doğrultusunda, çağdaş sosyolojinin, deneysel psikolojinin verileri ışığında ulusal içeriği olan bir eğitim sistemiyle gerçekleşebilir. Bu en azından toplumun küçük bir kesiminin gelişip daha çok sömürgeleşmesini değil de halkın tümünün mutlu olmasını amaçlayan bağımsız bir ekonomi ister. Ekonomik bağımsızlığı olmayan bir ülkede, halka dönük ve bireyi doğa karşısında güçlü kılan, sosyal çevresini tanıtan, bunların değiştirilip düzenlenmesinde söz sahibi olmasını amaçlayan ulusal ve halkçı bir eğitimden de sözedilemez.

ABDURRAHMAN CENGİZ POLİS TARAFINDAN DÖVÜLDÜ

Bismil TÖB-DER Şubemiz üyeleinden Abdurrahman Cengiz ile Aziz Aktaş ihbar üzerine polis tarafından gözaltına alınmışlar ve karakolda dövülmüşlerdir.

İlçede bulunan ve kendilerini komando olarak niteleyen bazı kişilerin ihbarı üzerine adı geçen öğretmenler karakola götürülmüşlerdir. Ne var ki Abdurrahman Cengiz adlı öğretmeni ihbar eden kişi bulunamamış, bunun üzerine üyemiz karakolda dövülerek serbest bırakılmış, Aziz Aktaş ile ihbarcının bulunması sonucu hücrede gözaltına alınmıştır. Olay ilçede nefretle karşılanmış ve halkın protestosuna neden olmuştur.

BAŞBAKAN'DAN TÖB—DER'E

Sayın Ali Bozkurt,
TÖB—DER Genel Başkanı

Kıbrıs konusundaki duyarlığınız için içtenlikle teşekkür ederim.
Size ve TÖB—DER'in değerli yönetici ve üyelerine başarılar ve mutluluklar dilerim.
Saygılar sunarım.

17 Temmuz 1974

Başbakan
Bülent ECEVİT

Sayın Bülent Ecevit
Başbakan
ANKARA

Faşist Yunan Cuntasının ve onun arkasındaki Amerikan ve İngiliz emperyalizminin Kıbrıs Adası üzerinde sahneledikleri oyunlar tüm açıklığı ile ortaya çıkmıştır.

Cumhuriyet Hükümetinin Cenevre'deki onurlu, barışçı ve kararlı tutumu anlaşılmaktadır ki Yunan faşizminin ve arkasındaki emperyalistlerin hoşuna gitmemiştir.

Türkiye'nin tek ve en güçlü öğretmen örgütü TÖB-DER olarak Hükümetimizin Kıbrıs politikasını tüm olarak destekliyoruz. Türk Silâhlı Kuvvetlerine yardım kampanyamızda biriken 290.000,— TL. nı Silâhlı Kuvvetler emrine derhal yatırmış bulunuyoruz. Yardım kampanyamız devam edecektir.

Öğretmenler olarak Kıbrıs hareketi konusunda bize düşen tüm görevleri eksiksiz olarak yapacağımızı bildirir, Cumhuriyet Hükümetine ve Türk Silâhlı Kuvvetlerimize başarılar diler, saygılar sınarım. 14.8.1974

Ali Bozkurt
TÖB—DER Genel Başkanı

T Ö B — D E R
Yazı İşleri Md. : Ali Bozkurt
Adres : Musa Uysal
Sahibi : G. Mustafa Kemal Bulvarı 14/1 - 12 ANKARA
Tel : 25 14 52 _ 17 49 27
Abone : Yıllık 20 TL. 6 Aylık 10 TL.
Dış Ülkeler : Yıllık 50 TL.
Fiyatı : 1 TL.

ŞARK MATBAASI ANKARA — 1974

Sayın : ....

....

....

....